

Brassói Lapok

Ára 5 lei

Szerda
1932 * március 16

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

62. szám
XXXVIII. évtolyam

Ára 5 lei

Új választás lesz Németországban Hindenburg nem kapott abszolút többséget, amihez csak néhány ezer szavazat hiányzik

Hindenburg 18 millió feletti szavazatával szemben Hitler 11 millió néhány százezer szavazatot kapott

A döntőfontosságú eseményhez méltóan folyt le a német szavazók nagy felvonulása

Berlin, március 14.

A németországi elnökválasztás, amelyre az egész világ visszafojtott lélegzettel figyelt, aránylag igen nagy rendben és csendben folyt le. A birodalom hatalmas területéhez mérten, valamint a szembenálló pártok felfokozott lelkesedését és elszántságát tekintve, szinte azt lehetne mondani, hogy sohasem volt még Németországban sem ennyire nyugodt és fegyelmezett választás. És ez a nyugalom és fegyelmeztség nem a tömegek részvétele, vagy az érdeklődés hiányának a következménye volt.

A beérkezett jelentések szerint a szavazók kilencven százaléka szavazott le s ez arra mutat, hogy Németország polgársága valóban minden idejét és erejét belevetette ebbe a hite szerint is sorsdöntő választásba.

Az érdeklődés akkora volt, hogy a szavazók nagyrésze már a délelőtti órákban eleget tett állampolgári kötelezettségének. Ennek ellenére a belügyminisztérium délelőtt kiadott hivatalos jelentése szerint a birodalom egész területén mindössze 150 előállítás volt.

Utcai összetűzések, kisebb rendezvények, verekedések, sőt véres verekedések is történtek természetesen. Halottak is vannak. A legtöbb esetben a nemzeti szocialisták és kommunisták tüztek össze, ezek az incidensek azonban jelentéktelennek válnak, ha arra a rettenő erőfeszítésre gondolunk, amely a választásokat megelőzte az összes pártok részéről. Nemcsak az európai államok, hanem maga a német kormány is jogosan tartott attól, hogy az egymással merev ellentétben álló pártok között a választások során súlyos és rendbontó összetűzések lesznek, hiszen úgy a nemzeti szocialisták, mint a kommunisták többször idézték a választási propaganda során a polgárháború rémét. A német fegyelmezetté azonban ezuttal felülmulta önmagát.

A VÁLASZTÁS KEZDETE BERLINBEN

Az ország fővárosában, mint mindenütt a vidéken is, a reggeli órákban rendkívüli érdeklődés mellett indult meg a szavazás. Berlinben az első szavazó Brüning-kancellár volt. Utána a kormány néhány tagja következett. Hindenburg maga, Hindenburgnak a fia és a hadsegéde nem szavaztak.

A választók tömött sorokban vonultak fel mindenütt, a szavazás azonban nagy rendben folyt egész délelőtt. A rendőrségnek alig akadt dolga. Feltűnő volt, hogy Hitler pártívei Berlinben is, de a többi választókerületben is, a délelőtti órákban szinte megszállták a választási helyiségeket. Így történt az, hogy a déli hozzávetőleges eredmények Hitler igen

nagy előretörését mutatták.

Délután a választók sorai gyűrűltek, az érdeklődés és az izgalom azonban mindenütt növekedett. A délutáni órákban vonultak fel nagyobb tömegekben Hindenburg és a kommunista Thälmann választói. Ekkor már látható volt, hogy Hindenburg előtérbe kerül. A kormány és Hindenburg pártívei abban bíztak, hogy a tábornoknak sikerül megszereznie az abszolút többséget is.

AZ ELSŐ EREDMÉNYEK...

Este nyolc óráig a belügyminisztériumban már igen sok vidéki eredmény beérkezett, sőt összeszámolták néhány kisebb berlini kerület eredményét is.

A beérkezett jelentésekből összeállított, de még nagyon hiányos országos eredmény este nyolckor az alábbi képet mutat:

Hindenburg 1.255.334.
Hitler 692.801.
Thälmann 351.016.
Düsterberg 188.568.
Winter 7123.

Ezek az eredmények főleg a vidéki falusi kerületekből és kisebb városokból érkeztek be, eltekintve a kisebb berlini

kerületeket, amelyek a Thälmann szavazatait hozták. Hindenburgnak azonban már itt jelentős relatív többsége van az összes többi pártokra leadott szavazatokkal szemben. Iránymutatóknak azonban ezeket az eredményeket nem lehetett tekinteni.

ESTE FÉL KILENCKOR

A belügyminisztérium a következő jelentést a beérkezett eredményekről este fél kilenc órakor adta ki. Ekkor:

Hindenburg 4.595.183.
Hitler 2.701.124.
Thälmann 1.143.321.
Düsterberg 591.257.
Winter 32.571.

Hindenburg tehát hatalmasan előreugrott. Az összes eddigi kerületekben megkapta a többséget, kivéve a Pirmasens-kerületet, ahol Hitlerrel szemben kisebbségben maradt. Hitler 19.161 szavazatával szemben itt Hindenburgnak csak 8992 szavazat jutott. Az arányszám azonban javult valamit, mert itt már Hindenburgnak a sovány abszolút többsége is megvan.

KILENCKOR!

Az elmúlt félóra alatt a helyzet nagyot változott. Hindenburg újra hatalmasan

előtört. Most már nemcsak sovány, hanem erős abszolút többsége is van!

Hindenburg 10.905.842.
Hitler 6.783.385.
Thälmann 1.922.853.
Düsterberg 1.550.887.
Winter 60.210.

FÉL TIZKOR!

Ez a fél óra is nagy fordulatot hozott. A helyzetkép így változott:

Hindenburg 12.971.028.
Hitler 7.864.258.
Thälmann 3.456.517.
Düsterberg 1.814.190.
Winter 67.853.

Hindenburgnak már nincs abszolút többsége.

FÉL 12 ÓRAKOR!

Hindenburg javára újra nagyot ugrott a szavazatok:

Hindenburg 17.174.748.
Hitler 10.325.105.
Thälmann 4.710.548.
Düsterberg 2.431.819.
Winter 98.518.

Az arány azonban alig változott valamit, Hindenburgnak nem sikerült vissza szereznie az abszolút többséget.

Éjfél után két óra!

Nincs abszolút többsége Hindenburgnak

Az utolsó s már majdnem véglegesnek tekinthető eredményt éjfél után két órakor adta ki a belügyminisztérium. Hindenburgnak nem sikerült megszereznie az abszolút többséget, noha ehhez alig 200 ezernyi szavazata hiányzott csak. Így a választást április 10-én megismétlik s ebben a második menetben már a relatív többség dönt, s így Hindenburgnak kétségtelenül igen nagy esélyei vannak, ha valami egészen váratlan fordulat nem történik. Lehet, hogy a második menetben a törpe kisebbségben maradt jelöltek Hitler javára lépnek vissza, a kommunisták azonban Moszkva utasítására esetleg semlegesek maradnak, mert — amint a külpolitikai szakértők állítják — a Szovjet gazdasági terveinek jobb az újabb Hindenburg rezsim. Azonban semmiféle bizonyos „váratlan fordulat” megtörténik s Hitler össze tudja szedni a relatív többséget.

Az éjfél után két órakor kiadott jelentés szerinti eredményből csak a meklenburgi eredmények hiányzanak. Ezek azonban már nem hozhatnak olyan döntést, hogy a választás második menetére

nem lenne szükség.

A még nem teljes, de már véglegesnek tekinthető eredmény ez:

Hindenburg 18.661.736.
Hitler 11.328.571.
Thälmann 4.971.079.
Düsterberg 2.517.876.
Winter 111.477.

Az összes leadott érvényes szavazatok száma 37.590.736. Hindenburgnak tehát 18.795.368 plusz legalább egy szavazatot kellett volna nyernie, hogy az abszolút többsége meg legyen. Összesen tehát 133 ezer 632 plusz egy szavazata hiányzott ahhoz, hogy az első menetben győzelmet arathasson. Ezt a hiányt a meklenburgi eredmény már nem hozhatja be.

VÁLASZTÁSI INCIDENSEK, TÜNTETÉSEK, VEREKEDÉSEK

Amint említettük, a választás nagy arányaihoz képest aránylag nagy nyugalom, rend és csend uralkodott az egész birodalom területén. A szorványosan még is előforduló választási incidensekről, tüntetésekről, verekedésekről eddig az

alábbi jelentések futottak be:

A neuköllni városrészben ismeretlen tettesek megtámadták a rendőrséget és egy rendőrt súlyosan megsebesítettek. A rendőrség három gyanúsított kommunistát őrizetbe vett.

A rendőrség hivatalos jelentése szerint a „szavazástól függetlenül” véres politikai verekedés zajlott le a kückoswagener kerületben a hitleristák és a kommunisták között.

A támadó „náci” közül az egyik lelőtt egy kommunistát, aztán futni kezdett.

A kommunisták üldözték a gyilkost, mire az katonai pisztollyal többször üldözőire lőtt. Üldözői közül újabb két embert sebesített halálra. Az egyik sebesült a kórházban már meg is halt. A tettest nem sikerült elfogni.

Oldenburgban, az összegyűlt választók között tört ki verekedés, amelyek során egy nemzetiszocialista meghalt, egy „birodalmi lobogós” pedig súlyosan megsebesült.

Düsseldorffban, a Rudolf-kerületben a kommunisták megtámadták a rendőrséget és egy rendőrt agyonverték.

Holdenburg közelében a kommunisták és a nemzetiszocialisták között volt véres verekezés. Sokan megsebesültek. Az egyik alsórajnai kerületben újra csak a hitleristák tüztek össze a kommunisták. Itt már nagyszabású verekezés fejlődött ki. Négy ember meghalt, sokan

megsebesültek. A sebesültek között rendőrök is vannak.

Berlin általában csendesen viselkedett, csak a Moabit-negyedben volt furcsa választási tüntetés. A kutyatulajdonosok vonultak fel, porázon vezetve kutyáikat.

Mindegyik kutya nyakán vörösen ríktó betűkkel tábla volt: Szavazzatok Thälmannnal!

A furcsa tüntetés ellen a nemzetiszocialisták támadást kíséreltek meg, de a rendőrség idejében közbelépett.

már a második menetre, hiszen Hindenburg győzelme kétségtelen.

Valószínűnek tartja, hogy az összes pártok beleegyezésével összehívják a nemzetgyűlést és parlamenti uton hosszabbítják meg Hindenburg elnökösködésének az idejét.

A többi lapok egyhanguan szögezik le, hogy

győzött a józan ész és megtört a hitlerizmus.

Most már valószínű, hogy a második menetre a hitleristák nem is állítanak jelöltet, vagy ha állítanak is, ez nem Hitler lesz, hanem Epp tábornok.

A Montag-Morgen megállapítása szerint a kommunisták igen nagy lemaradása a kommunista mozgalom teljes vereségét jelenti, hiszen az elnökválasztáson a kommunisták egyetlen szavazattal sem tudtak többet összeszedni, mint a legutóbbi általános választásokon. Ez azt jelenti, hogy agitációjuk eredménytelen maradt, a mozgalom nem halad előre.

HINDENBURG MEG VAN
ELÉGVE AZ EREDMÉNY-
NYEL

Hindenburg vasárnap este 11 óráig a központi rádió leadásából hallgatta a választási küzdelemtől berékeztett jelentéseket. Ekkor lefeküdt és nyugodtan aludt reggel 9 óráig. Felébredésekor Brüning kancellár küldötte el hozzá a végleges eredményeket, amelyeket Hindenburg látható örömmel tanulmányozott. Aztán kijelentette, hogy a legnagyobb mértékben kielégítik őt az eredmények, nem számított ilyen mértékű győzelemre és egyben hivatalosan is bejelentette, hogy az elnökválasztás második menetére is jelölti magát.

Külföldi sajtó a német elnökválasztásról

Páris, március 14.

A francia sajtó kitörő örömmel fogadta a német elnökválasztás eredményét.

A párisi lapok valamennyien azt állítják, hogy Hindenburg fényes győzelme a legtermészebb várakozásokat is felülmúlja.

A Petit Parisien győzelemittasan állapítja meg, hogy az „osztrák kalandor” (Hitler) mégsem lett Németország elnöke. Annak a jelét látja ebben, hogy Németországban győzött a józan ész. De azért, írják a párisi lapok, Franciaországnak továbbra is figyelnie kell a németországi eseményekre, mert kétségtelen, hogy csak Hindenburg személyes varázsa állhatta meg a sarat az előretörő hitlerizmussal szemben.

Az angol lapok is örömmel fogadták a választási eredmény híreit. Általános az a megállapításuk, hogy Németország va-

lóban súlyos polgárháború küszöbén állott, s

amennyiben Hitler valóban győzelmen kerül ki a választási küzdelemből, a polgárháború elkerülhetetlenné vált volna.

Jellemzőnek tartják az angol lapok a kommunisták háttérbeszorulását is, amiből azt a következtetést vonják le, hogy Németországban nincs már talajuk a szélsőséges mozgalmaknak, s a német nép józan magatartással parkodik megmaradni azon az uton, amelyet Stresemann jelölt ki a számára.

A NÉMET SAJTÓ VÉLEMÉ-
NYE

Az irányadó berlini lapok is valamennyien örömmel üdvözlék a választás eredményét.

Megállapítják, hogy Hindenburg győ-

zelme úgy belpolitikai, mint külpolitikai tekintetben hasznos és megnyugtató.

A belpolitikában megszilárdul a jelenlegi körülmények között annyira szükséges közélet, mert most már bizonyossá vált, hogy

a jobboldaliak előretörése nem a német nép akaratát jelenti, hanem mesterséges agitáció következménye.

Külpolitikai szempontból pedig: ez a választás igen erőteljesen dokumentálta, hogy a német nép mennyire elégedetlen a mostani állapotokkal.

A Morningpost szerint a választások bebizonyították, hogy a német nép Hindenburgot akarja a köztársaság elnökének, csak véletlen az, hogy a sikeres választáshoz hiányzó abszolút többséget a tábornok meg nem kapta.

Véleménye szerint semmi szükség sincs

Lezajlott a székelyföldi kereskedők és iparosok parlamentje

A dicsőszenzmártoni és nyárádszeredai kereskedők és iparosok csatlakozása — Nyárádszeredában az iparosok hetven százaléka lett napszámos

Marosvásárhely, március 14.

Vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődött meg több mint ezer delegátus jelenlétében Marosvásárhelyen a városkaza nagyszabású székelyföldi kereskedők és iparosok parlamenti ülése, amely már hetek óta feszült várakozással tekintenek az érdeklődők.

A gyűlést délelőtt 10-kor Ritz Antal, a marosvásárhelyi Iparos Egylet elnöke nyitotta meg, aki felkérte a jelenlévő Bürger Albert gyáriparost, a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara kormánybiztosát, hogy a gyűlés elnökségét fogadja el. Bürger Albert készséggel vállalta ezt a megtiszteltetést és bevezető szavaiban üdvözölte a megjelenteket.

Ezután az első előadó Bustya Béla következtetett, a székelyföldi iparos társadalom szószólója, aki elsősorban az iparosok nevében a túlmagas és törvénytelenül kivetett horribilis „patenta fixa” adózási rendszer ellen tiltakozott, amely az iparosokat sorban tönkre teszi.

Határozati javaslatban fejezte ki a székelyföldi iparostársadalom tiltakozását a patenta fixa adózási rendszer ellen, kérve, hogy a jelenleg fennálló nyolc adózási kategória helyett legalább 12 kategóriát állapítson meg a kormány. Továbbá tiltakozását fejezte ki az iparosok szerszámaiknak adóban való lefoglalása és elárverezése ellen, amely sajnós, ma már mindennapi tünet. Majd a forgalmi adó teljes eltörlését követelte az iparosok nevében.

Ezután dr. Erdélyi Emil, a marosvásárhelyi Kereskedő Társulat elnöke kapta meg a szót, aki a székelyföldi kereskedőtársadalom sérelmeinek orvoslását kérte.

Végül részletes határozati javaslatban szögezte le a marosvásárhelyi Kereskedő Társulat tagjainak álláspontját.

A marosvásárhelyi kereskedők és iparosok parlamenti ülése a kormányt, hogy a városi taxákra vonatkozó törvényt hatálytalanítsa és egy új törvényt léptessen életbe, amely a városok taxa bevételeit a város minden egyes polgára, tehát nemcsak a kiskereskedőkre és iparosokra, hanem a szabadfoglalkozásúakra is megfelelő „városi pótdadó” formájában állapítsa meg.

Az előadó követelte továbbá a nagygyűlés nevében, hogy záros határidőn belül lépjen érintkezésbe az illetékes fórumokkal arra vonatkozólag, hogy

1932 január 1 előtt kiadott fizetési helyi adók törvényileg legalább ötven százalékkal redukálják.

A nagy tetszést keltett határozati javaslat után dr. Márk Miklós a marosvásárhelyi Kereskedő Társulat ügyésze emelkedett szólásra és értékes adatfejte-

getéseiben megállapította, hogy a közterhek 70—80 százalékát tulajdonképpen a kereskedők és iparosok viseli, amely ennek következtében teljesen tönkre ment.

Ezután dr. Ferenczy Zsigmond ügyvéd számolt be a mezőgazdasági konverzióról és a polgári adósságok konverziójának szükségességéről. Éles beszédben megállapította, hogy eddig még nem volt kormányforma, amely a gazdasági osztályok jobbulását tűzte volna ki célul és hogy az utóbbi évek kormányai nem egyebek, mint a most uralkodó bűnös gazdasági rezsimek.

A kereskedelmi és iparostestületek szerint már csak panaszok és temetkezési egyletek.

Dr. Ferenczy ezután a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

1. Az adósságok általános rendezése céljából, törvény mondja ki a városi lakosok, a bankok és állami belföldi adósságok konverzióját.

2. A forgalom normalizálása céljából kéri a bankjegyek felülhelyezését, a román állampolgárok külföldi bejöttjeinek hazahozatalát.

3. Az államháztartás normalizálása céljából, bocsásson ki az állam, ingatlanfedezet mellett, 2 évi időtartamra, 200 százalékos ingatlanfedezettel, évi 3,65 százalékkal kamatozó ingatlanjegyet.

4. Bocsásson ki az állam kamatozó kötvényeket törvényes fizetési eszköz erejével felruházva.

5. Létesítsenek a mezőgazdák, iparosok, kereskedők és háztulajdonosok termelő és értékesítő szövetkezeit helyi fiókokkal, amely fedezettel bíró kamatozó utalványok alapján bonyolítsa le a belföldi áruforgalmat és a külföldi árucserét.

Ezután a dicsőszenzmártoni kereskedők és iparosok határozatát olvassák fel, amely a patenta fixa eltörlését, általános moratórium kimondását, a kartellek megszüntetését és az adók redukcióját kéri a kormánytól, különben mindenben csatlakozik a marosvásárhelyi nagygyűlés határozataihoz.

Dr. Vancea József ügyvéd referál ezután a marosvásárhelyi delegáció útjáról Bukarestben és elmondja, hogy Argetoianu pénzügyminiszter megígérte a marosvásárhelyi felemelt vízdíjak hatályon kívül való helyezését és kilátásba helyezett egy esetleges polgári konverziót is.

Császár Lajos építész arról számolt be, hogy a bukaresti iparos együlethez csatlakozva az erdélyi iparosok a legenergiu-

sabban harcolnak a gazdasági életet elpusztító káros kartellek ellen.

A gyűlés egyik legérdekesebb momentum:

Török Imre nyárádszeredai kereskedő, a nyárádszeredai kereskedők és iparosok kiküldöttjének drámai referátuma, amely arról számolt be, hogy

a nyárádszeredai kereskedők és iparosok hetven százaléka a túlzott adóemlések következtében vissza adta iparát és napszámosnak megy. Ilyenformán adózta meg öket már is az adóhivatal évi ötven lejes adóval.

Még Kacsóh Ferenc munkás szakszervezeti titkár fejtette ki, a munkásság álláspontját a konverzió ügyében és kijelentette, hogy ezt a nagygyűlést a társadalmi törvényszerűség hozta össze.

A marosvásárhelyi kereskedők és iparosok közös parlamenti ülése az égető, közös sérelmek gyors és hathatós orvoslása érdekében

egy 25 személyes gazdasági tanácsot alkotott meg, amelyben 13 iparos és 12

kereskedő vesz részt. Ez a gazdasági tanács állandóan fog működni és a legaktuálisabb sérelmekkel fog foglalkozni.

A székelyföldi gazdasági tanács tagjai a kereskedők részéről:

Dr. Erdélyi Emil, Mestitz Albert, Nagy Dezső, Oláh István, Révész Ernő, Bertia Gyula, Rosenfeld Jenő, Szláma Emil, Várady Árpád, Vadady Sándor, Vámos Sándor és Sándor Mór, a székely főváros legismertebb kereskedői, míg az iparosság a következőket delegálta a gazdasági tanácsba:

Ritz Antal, Vlasa György, Benkő László, Bustya Béla, Herczeg Ferenc, Fodor Gyula, Lőte László, Barabás György, Corros Péter, Felszegi L., Tothfalusi S., Tompa László, Tökés Károly és Császár Lajos.

A gyűlés közönsége abban a hitben oszlott szét, hogy a gazdasági sérelmek orvoslása érdekében jelentős lépés történt.

Benczel Béla

A belpolitika eseményei

Az Averescu-Goga harc erőteljes utórezgése

Bomladozik a Jorga-párt is — Argetoianu a királynál

Bukarest, március 14

A bukaresti politikai körök érdeklődését még mindig lekötve tartja az a szakadás, amelyet Goga Octavian okozott az Averescu-féle néppártban. Érthető, hogy az erdélyi vezér sakkozása meglepte a marsall közvetlen híveit és érthető az is, hogy a nyílt szakadás kimondása után Averescu megmaradt csoportja tőle teljesen elszakad, hogy a Goga elpártolása következtében elszorított csorbát szépítsék.

A néppárt bukaresti tagozata vasárnap népes gyűlést tartott. A gyűlés szónokai hatalmas filippikákat tartottak Goga Octavian ellen s egyúttal további hűségükről biztosították Averescu marsallt, a párt elnökét.

A számos felszólaló között szerepelt Trancu Jasi is, aki azt igyekezett bizonyítani, hogy a jelenleg folyamatban lévő tisztogatási művelet csak hasznára lehet a néppártnak.

A nagy lendülettel előretört Goga és vezérkara nem sokat törődik a marsall táborá felől reájuk zúdított átkokkal, hanem frissen és erőteljesen láttak hozzá a vidéki szervezetek mentől teljesebb kiépítéséhez. Erre a célra külön bizottságot alakítottak, amelynek élére Burileanu, a Nemzeti Bank volt kormányzóját állították. Goga pártjának központi bizottsága egyébként már most megkezdte az előkészületeket arra, hogy a párt nagygyűlését összehívassák, ami előreláthatólag körülbelül egy hét múlva már esedékes is lesz.

Goga egyébként arra is gondol, hogy pártjának hivatalos lapot is teremtsen s

a hírek szerint már a közel jövőben megindítja Tara Nostra címmel a maga napilapját.

A főváros politikai köreiben nem minden malicia nélkül beszélnek arról, hogy Jorga miniszterelnök pártja is bomladozófelben van.

Állítólag már 200 híve jelentette be írásban, hogy pártjából kilép, s az a legérdekesebb — ha igaz — hogy Georgiu professzor, a Jorga-párt bukaresti tagozatának elnöke is aláírta a tömeges kilépési nyilatkozatot.

ARGETOIANU ISMÉT KI-
HALLGATÁSON VOLT AZ
URALKODÓNÁL

Az Averescu-párt válsága mellett még egy kérdés foglalkoztatja a főváros politikai köreit. Ez a kérdés pedig nem más, mint a Mirto-féle választójogi törvényjavaslat, amelyet már a parlament elé is beterjesztettek. Hírek szerint Mirto javaslatát a liberális párt is támogatja, azonban a liberálisoknak kifogásuk van a javaslat néhány szakasza ellen s azoknak megváltoztatását követelik. A kiszivárgott hírek szerint a nemzeti parasztpárt vezetője sincsen is az ellen, hogy a liberálisok kívánságát teljesítsék.

A Mirto-féle javaslatot azonban Argetoianu nem támogatja, sőt a legerősebben ellenzi. Ezzel kapcsolatban nagy feltűnést keltett az a tény, hogy a pénzügyminiszter ma ismételen kihallgatáson jelent meg az uralkodónál. Politikai körökben biztosra veszik, hogy kihallgatása összefüggésben volt a választójogi törvénytervezettel.

MÁRCIUS 16.

Öngyilkos lett Kreuger gyufakirály

A svéd gyufa-tröszt megrendülésének beláthatatlan következményei lehetnek — A gyufatröszt aligazgatója szívszélhűdést kapott

Svédországban megszavazták a moratóriumot

Páris, március 14.

Pénteken reggel olyan öngyilkosság történt Párisban, amelynek kihatásai egyelőre kiszámíthatatlanok.

Ivar Kreuger, a romániai gyufamonopólium birtokosa, aki ezenkívül számos más állam monopóliumának tulajdonosa is, a III. Victor Emanuel-utcsában levő lakásán agyonlőtte magát.

Az öngyilkosságot a Kreuger-vállalatok igazgatótanácsának elnöke, Littorin, akit Kreuger kihallgatásra kérésre magához és titkárnője fedezték fel, miután Kreuger a kiűzött időpontra nem jelent meg a találkozóra, lakására siettek, benyitottak hálószobájába, ahol Kreuger már holtan feküdt ágyán. A szoba asztalán angol nyelvű búcsulevelet találtak, a következő szöveggel:

„Amerikai orvosok azt tanácsolták, hogy vonuljak vissza minden üzleti tevékenységtől. A súlyos ipari válság magával rántott engem is. Ezért elhatároztam, hogy véget vetek életemnek. I. Kreuger.”

Az előhívott orvosok megállapították, hogy a golyó Kreuger mellébe hatolt és azonnali halálát okozta. Kreuger az ágyra dőlve, felülötten követte el az öngyilkosságot. Életelen kezéből a revolver az ágy mellé esett.

Kreuger halálát jó ideig eltitkolták. Littorin, az igazgatótanács jelenlévő alelnöke, tisztában volt azzal, mit jelent az egész európai piacon és tőzsdéken Kreuger halála. A rendőrséggel sikerült elintéznie, hogy estig titokban tartásuk az esetet.

A halálhír azonban lassan kiszivárgott. Miután azonban biztosat senki nem tudott, szombat déli lett, mire a svéd távirati iroda jelentése alapján, mint megdöbbentő tényt, közölték Ivar Kreuger halálát.

A halálhír természetes Svédországban keltette a legnagyobb konszernációt.

A hivatalos jelentés nyomán Svédországban hallatlan pánik tört ki.

A minisztertanács szombat déli óta permanens tanácskozában van.

Kreuger ugyanis Svédország egész iparában a legnagyobb érdeklődéssel bír és halálhíre a svéd piacon egyet jelentett a svéd ipar összeroppanásával.

A minisztertanács valószínűleg úgy fog dönteni, hogy a Kreuger konszern vállalatainak nagyobb anyagi támogatást nyújt, és ha ez nem lesz elegendő, úgy a moratóriumot is bevezeti.

Ivar Kreuger hirtelen elmulásának még egy tragikus következménye is van:

Barrender vezérigazgató, aki Kreuger után követte a konszern vezetésében, mikor meghallotta a gyufakirály halálának hírére, hangtalanul összeesett és pár pillanat alatt kizhenvedett. Szívszélhűdés ölte meg.

A konszernnek így kétszeres személyi vesztesége van, egyszerre vesztette el két vezetőjét.

A svéd kormány egyelőre megnyugtató nyilatkozatot adott ki, a pánik azonban, úgy látszik, feltartóztathatatlan. A stockholmi tőzsdét éppen ezért hétfőn nem nyitották meg.

Szó van arról, hogy néhány napra a párisi tőzsdét is bezárják, miután Kreugernek tudvalevőleg a párisi pénzpiacra is óriási érdeklődései voltak és a francia állammal is szoros üzleti kapcsolatokat tartott fenn.

KREUGER PÁLYAFUTÁSA

Ivar Kreuger, mint egyszerű mérnök kezdte pályáját. Németországban, Wismar városából vándorolt be az apja Svédországba, és Ivar már itt született 1880 március 2-án. Már 19 éves korában mérnöki oklevelet szerzett. Először az Egyesült Államokban próbált szerencsét, ahonnan az egyik csikagói cég küldte egy délamerikai hidépítéshez. Innen pár év múlva a honvágy hazahajította Svédországba és az uton hazafelé, Havanna közelében kimentett egy leányt, aki a hajó korlátján át a háborgó tengerbe esett. Ezért az Egyesült Államok kormányja arany érmet adományozott neki, amelyhez 1927-ben a francia gyufakölcson leányváltása után a becsületrendet tűzhetette mellé.

Vagyonát tulajdonképpen azzal szerezte, hogy felismerte idejében a vasbeton jelentőségét az építkezésben. Egyik barátjával 1907-ben Stockholmban megalapítja a Kreuger és Töller céget, amely 1917-ben, egyelőre csak a Skandináv államok területén ugyan, gyufafabrikákkal is foglalkozni kezdett és ebből a célból

45 millió korona alaptőkével létrehozta azt a vállalatot, amely ma 40 államban mint-

egy 150 gyufagyárat tart üzemben és hatvanezer munkást foglalkoztat.

Kreuger, hogy pozícióját mindenütt megerősítse, hiteleket folyósított azoknak az államoknak, amelyben a gyufaipar monopolisztikus alapon volt kezelhető.

Az egész világon utóbb lebonyolított nagy pénzügyi tranzakcióit 1929-ben kezdte meg. Az első támadást a Kreuger konszern 1931. elején kapta, amikor is a nemzetközi spekuláció még akarta ingatni Kreugerék tőzsdei pozícióját. Óriási mennyiségben dobták piacra papírjait, aminek meg is lett a következménye: a Kreuger értékek zuhanásszerűen kezdtek esni. Kreuger ekkor mestéri bravurt produkált. A támadást olyan fényesen verte vissza, hogy utána összes értékeiben emelkedés következett. Az a dogma-szerű bizalom azonban, amely tranzakcióit kísérte, ettől kezdve nem állott helyre teljes mértékben és a londoni, párisi és newyorki piacokon Kreuger már meg volt sebezve.

Kreuger ekkor új alapokon próbálta felépíteni világkonszernjét, amelynek pilléreit szerte nem a konstrukció hibái miatt inogtat meg, hanem azért, mert ingataggyá vált a talaj, amelyen felépültek. A bizalmat akarta helyreállítani a világpiacra és ezért új programjaként hosszú lejáratú kölcsönök folyósítását határozta el, mindazokban az államokban, amelyek erre rászorultak. Az idő rövidsége miatt azonban ezt az új hatalmas koncepcióját már nem tudta megvalósítani.

A világgazdaság rohamosan repedezett meg,

nemsokára összeomlott a bécsi Kreditanstalt, következett a fontválság, majd a nagy német krízis és most már Kreuger is azt tette, amit mindenki, — menteni próbálta azt, ami még menthető.

Kreuger az utóbbi években háromszáz millió dollár összegű kölcsönt folyósított és hitelezői közt a következő államok szerepeltek: Franciaország, Németország, Magyarország, Bolivia, Ecuador, Esztország, Lettország, Lengyelország, Görögország, Guatemala, Litvánia, Románia, Törökország és Jugoszlávia. Az első nagy veszteség a font-krachnál érte, a mikor pedig azok az államok, amelyeknek gyufamonopóliumát kezében tartotta, is nehézségek közé jutottak és nem tudtak eleget tenni kötelezettségeiknek, — Kreuger kénytelen volt a megszorult államok helyett fizetéseket teljesíteni.

A stockholmi Kreuger és Töller államfinanszírozó konszern 1927. tavaszán kapcsolódott be Románia gazdasági életébe. Kreuger hatvan százalékos többséggel részt vett abban a francia pénzcsoportban, amely Romániának az első stabilizációs kölcsönt, 1931-ben pedig ugyancsak a stabilizációs kölcsön másik részét folyósította. Kreuger, ennek ellenében, negyven évre bérbe kapta a romániai gyufagyártás monopóliumát. A súlyos válság miatt azonban a gyufai üzlet, akárcsak Európa többi államaiban, Romániában szintén deficitnek bizonyult. A Kreuger cég romániai fiók-vállalatának 1930. évi mérlege, amely a monopólium bevezetése után, az első évről volt,

Állítólag megtalálták Lindbergh kisfiát

A hír még megerősítésre szorul

Newyork, március 14

Newyorkba érkezett, de még meg nem erősített jelentések szerint

Lindbergh elrabolt kisfiát, a „nemzet Baby”-jét, Crotmille községben megtalálták.

A hír Newyorkban óriási örömet keltett, bár egyelőre még nem lehet ellenőrizni, hogy a hiányos jelentés megfelelő-e a valóságnak. Egyetlen szó sincs ugyanis arról, hogy kik, hogyan és kinél találták meg a gyermeket, akit a banditák már két hét óta rejtegetnek.

Földrengés volt Bukarestben

Csak néhány külvárosi ház lala repedezett meg

Bukarest, március 14.

Vasárnap hajnalban, fél 5 óra körül a főváros lakosságát heves földrengések riasztották fel álmából.

A földrengés csak néhány pillanatra tartott és az ijedségen kívül nagyobb baj nem is okozott.

Mindössze néhány rozoga külvárosi ház

fala repedezett meg kissé. Minthogy a földrengések nem ismétlődtek meg, az a néhány ember, aki rémületében a szabadba menekült, visszatért a házakba és folytatta megszokott éjszakai pihenését.

Hasonlóképpen rövid ideig tartó földrengéseket éreztek Jassiban és Kiseneben is.

Óriási tűz Szatmáron

Leégett a város legnagyobb épületének egy része, ahol az adóhivatal által elhurcolt holmikat is gyűjtötték

Szatmár, március 14.

Vasárnap este háromnegyed 9 órakor addig még ismeretlen okból kigyulladt a szatmári Szaru és Csontárgyár épülete.

A három részből álló gyártelep a város egyik legnagyobb épületkomplexuma. Nagyobb tűzvész, mint ez, Szatmáron évek óta nem volt.

A gyártelep középső épületében Rosenblum Emanuel szatmári kereskedő pamutraktára volt. A baloldali részen a Szaru és Csontárgyár dolgozott, míg

a jobboldali raktárhelyiségben a szatmári adóhivatal halmozta fel azokat a lefoglalt butorokat, amiket adóhátralék miatt hurcoltak el s amiket az árverések során eddig értékesíteni nem tudott.

A tűz a telep középső részén, a pamutraktárban keletkezett s néhány perc múltán már akkora lánggal égett, hogy leirhatatlan izgalomba hozta az egész várost. A tűzoltók azonnal kivonultak, de eredményes munkához csak későn foghattak, mert a Szamoson átvezető híd a nehéz tűzfecskenedő és tűzoltó-autó alatt megrokkant s így csak nagy elővigyázatossággal és nagy késéssel tudták a fecskendőt a kellő helyre szállítani. E késedelem miatt a tűz már a két épületrésznyit is belekapott, szerencsére azonban a tűzoltók megfigyelték munkájukat nem maradt eredménytelen és a lokalizálás sikerült. A pamutraktár azonban teljesen elhamvadt.

A város lakossága, de különösen azok, akiknek az adóhivataltól lefoglalt bu-

tób, mint husz milliós veszteséggel zárult. Ugyanakkor a közel harminc percenttel lecsökkentett gyufamennyiségnek alig a negyedik tudták eladni. Az 1931. év mérlege nem jelent még meg, de értesülésünk szerint, ez is súlyos veszteségekkel zárult.

Kreugerék a kölcsön ellenében hatalmas mennyiségű román stabilizációs költséget kaptak, amelyeket a stabilizációs szerződés értelmében blokátként, nehogy a tőzsdei forgalomban rontsák a román állampapírok nemzetközi árfolyamait. A fontválság kibontakozása után a konszern megszorult és igyekezett pénzhez jutni. A párisi államfinanszírozással foglalkozó pénzcsoportnak át akartak adni több értékpapír-pakettet, a blokátköltségek miatt. A tranzakció híre azonban kiszivárgott és még, mielőtt a költségek eladásra kerültek volna, a román papírok értékei nagy árvesztéssel szenvedtek. A román kormány erőteljes intervenciójára sikerült a pánikot előidéző tranzakciókat megakadályozni és ezzel a román állampapírok is lassanként visszanyerték árfolyamuk egy részét.

Svédországban vasárnap éjszaka megszavazták a moratóriumot

Legújabb jelentések szerint Stockholmban olyan hírek terjedtek el, hogy Kreuger már éveket ezelőtt tíz millió svéd koronára biztosította magát.

A svéd kormány elhatározta, hogy a Kreuger öngyilkossága által megrendült ipari üzemeiket megsegíti.

Még vasárnap délelőtt elkészítette a moratóriumról szóló törvényjavaslatot, amelyet vasárnap éjszaka úgy az alsó-, mint a felsőház, vita nélkül megszavazott.

Ennek ellenére beszélnek arról, hogy a Kreuger konszern nem sikerült együttartani, hanem az kisebb csoportokra oszlak szét.

A „Morning Post” vezető helyen foglalkozik Kreuger halálával. A lap megállapítja, hogy

a gyufakirály hirtelen halála olyan hatalmas gazdasági veszedelem, amely betetőzi az általános európai krízist.

Ilyen körülmények között nincs többé úgynevezett „grandiózus orvosság”, hiába szánta Tardieu a Duna-konfederációt segítségnek. A válságot el kell viselni, mert abból csak lépésről-lépésre való kibontakozás lehetséges.

torait a tűzveszély közvetlenül fenyegette, valószínűleg elárasztották a Szamos partját.

Fokozta a közönség izalmát az adóhivatali főnök kijelentése, amely szerint abban az esetben, ha a beraktározott butorok elégnék, senkinek kártérítés nem jár, mert az adótörvény szerint a hátralékban lefoglalt holmikat az adózó veszélyére szállítják el. Az adóhivatali raktárhelyiséget, a közönség egyre fokozódó izalmára való tekintettel, az éjszaka folyamán katonaság szállotta meg s a katonaság felügyelete alatt történt meg a kiürítés is.

A teljesen elpusztult pamutraktár négy millió lej értékűre volt biztosítva. Ez nagy feltűnést keltett s éppen azért a rendőrség lefoglalta Rosenblum Sándor könyveit, hogy azokból állapítsa meg: csakugyan volt-e a raktárban négy millió lej értékű pamut? A pamutnél egyelőre csak annyit sikerült megállapítani, hogy az elmúlt kedden is egy vagon pamut-árut raktároztak be a leégett épületbe. Rosenblum Emanuel egyébként, aki pontos felvilágosításokat adhatna csak hétfőn délután érkezik haza Kolozsvárról, ahol üzleti ügyekben tartózkodik.

Maga a gyártelep és az épületek Bakó Ignác mérnök és Benedek Józsefné tulajdonát képezik. Feltűnő, hogy az épületek egészen csekély összegre voltak biztosítva, illetőleg alig pár hónappal ezelőtt szállították le a biztosítási összeget.

A mandzsuri kina csapatok fellázadtak Puyi kormányzó ellen

Peking, március 14.

A függetlenített Mandzsuriában az ott állomásozó kina helyőrségek egymásután lázadnak fel az új államforma és Puyi kormányzó ellen. A legutóbbi jelentés szerint Peyhonál, Csicsikár közelében lázadt fel az ott állomásozó kina ezred. A lázadást a hatóságok nem tudták elfojtani és segítséget kértek a megszálló japán csapatoktól.

Ujabb jelentések szerint nemcsak Csicsikár közelében, hanem máshol is több helyen fellázadt a kina katonaság. A japán hadvezetőség intézkedett, hogy a lázadások elnyomására erős katonai osztagok és bombavető repülőgépek keljenek utra. Tókióban attól tartanak, hogy a folyton ismétlődő lázadások elnyomására nem lesz elég az a hadosztály, amit a japán hadvezetőség rendfenntartási céllal, Mandzsuriában hagyott.

Vértől piros gyufafej

Kreuger, a gyufakirály meghalt ötvenkét éves korában. Ugy halt meg, mint a sikkasztó, aki nem akarja a bűnök hangos éjszakáit a tömlő egyhangú nappalival felcserélni és ugyanúgy, mint a szerelmes boltolegény, aki a salétromos-foszfor-hajtotta ólomgolyó kitapintott halántékának közepébe röpi. Magánvagynát még a tavalyi negyvenöt milliárd fejté becsülték és ma, mikor a ravatalon fekszik, a Kreuger-vállalatok alvezérei nem a temetés formásgairól és annak rendjéről tanácskoznak, hanem a „koncern helyzetét vizsgálják”.

Ezt már ismerjük. Akit vizsgálunk, az beteg és akit a nagyhirű professorok konzultálnak, az készen van.

Akinek 185 millió dollár „befagyott” követelése van, annak készen kell lenni. Kreuger ennyit hitelezett az államoknak. Csak az államoknak ennyit. Ebben nincs benne az az összeg, amelyet a Szucuki-koncern összeroppantásának manőverére, a kínai export-társaság alapítására, a japán Deido-társulat kiépítésére és az orosz fa-dumping letörésére áldozott.

A foszfor robbanó anyag. És aki sokat játszik vele, az a tüzzel játszik.

Kreuger Ivar tegnap is a tüzzel játszott. Elszűtötte a revolverét.

A tüzzel büntetlenül játszani nem lehet. Abból még nem lett baj, hogy a kínaiak a löport feltalálták. Ártatlan rakétákat és tüzijátékokat készítettek belőle és az égető színes rakéta gyönyörködtette a hosszú copfos és pocakos mandarinokat és a tipegő lábu, sárga bőrű kínai menyecskéket. A tűz veszedelme csak akkor lángolt fel, amikor a mórak az ártatlan löporral ágyugolyókat röpítettek. De már nem az ég felé, hanem az emberek felé. Kreuger, amíg a gyufával játszott, a fényt és meleget adó szeresszámmal, ártatlan kapitalista volt mindössze, aki szerette a zsebét és imádta a pénzt, de mióta az arany-foszforával a hatalom és az élet teljét akarta megkaprintani, felrobbant a kezében a gyufa és fejét ime a vér festi pirosra.

Az ártatlan szerető gyufaszál robbant és levegőbe röpítette a Kreuger-konceptiót és mindent, amit ötvenkét esztendő agymunkája és pénze megteremtett és legalább még husz esztendő jövődjé elérni akart.

Minden explózióknak detonációja messze elhangzik.

Stinnes-robbanás még csak Németország ablakait zörögte meg, a Creditanstalt roppanása már Nyugat-Európa falait reszketette, a Danatbank látója elborította Angliát és az angol valuta aranyának zuhanása már megijesztette az amerikai Federal Reservert és a francia aranyborjút is.

Sűrűn robban mostanában és egyre hangosabban szól, ahogyan a szilánkok szerteógnak. Kreuger revolver-golyójának hangját még hónapokig hallani fogjuk. Addig mindenesetre, amíg a következő — következik.

Mert a következő — következik. Benne van a levegőben, hogy következzék. Nem Kreuger csinálta rosszul, hanem az atmoszféra olyan, hogy elsül az ártatlan gyufafej is éppen úgy, mint a bányában, ahogyan az egyetlen kis lángocska egymás hegyébe-hátába borítja a tárnákat és pájalokat, az utakat és alagutakat. Ez a levegő, ez a mai levegő, már nemcsak nitrogén és oxigén, ebben a levegőben sok a kénzár, a széndioxid, a kozmikus por, a miazma és a bacillus. Ebben a levegőben minden robban, ami a tegnapi levegőben bölcs és józan tüdőventiláció volt csupán. Itt nem lehet tovább a mult receptje szerint világosságot gyújtani és hatalmi nagyságuk fáklyáit lobogtatni, mert robban a földalatti mozgalmak hevítette és kavarta bányalég, amely a halált hozza. Aki nem az életet hozza, azt lekaszája a halál és mert ma mindazok, akiknek az új életet kellene hozniuk, nem a mindannyiunk, hanem a maguk életét portálják, palamennyiüket lekaszája a halál. Sok logika és törvényszerűség van abban, hogy az ormon fenn mindenki özszeesik. Rációja van annak, hogy az arany-hegy csucsáról mindenki lefordul, Aki a saját maga külön színeinek zászlaját lobogtatja, annak kiröppen kezéből a marokra fogott trikolor, kibágja az az áramlat, amely ma már nem szellő és nem szél, hanem számum és ciklon.

Kreugerek nem lehetnek tovább. Nem állhatnak fenn tovább. Nem maradhatnak meg és nem ereszhetnek gyökeret többé. A humuszban a gaz lett az ur, az a gaz, amelynek nem árt az aszály és nem árt a vízőlön, nem égeti fel a perzselő nap és nem veri pocékká a jégeső. Az ember lett az ur, akik egyre többen és többen vagyunk, elburjánzott milliók és milliárdok, éhesek és fázódók, leszányodottak és zavaros tekintetűek és már annyian vagyunk, hogy bennünk és

Tüntetés három halottal a csikágói japán konzulátus előtt

A rendőrség csak nehezen tudott rendet teremteni

Csikágó, március 14.

Vasárnap délelőtt a csikágói japán konzulátus elé hatalmas kommunista tüntető tömeg vonult fel és tüntetett zajosan a japán imperializmus, valamint Mandzsúria megszállása ellen.

A tüntetők bevették a konzulátus összes ablakait, sőt kísérletet tettek az épület elfoglalására is. Erre erős rendőri készség vonult fel, a

kifejlődött utcai harc során azonban a rendőrség gyengének bizonyult.

A kommunisták három rendőrt agyonlőttek, többet súlyosan megsebesítettek.

Az elkeseredett utcai harc hírére újabb karhatalmi osztagokat vezényeltek ki. Ezeknek aztán sikerült is széttergetni a tüntetőket, de csak igen nagy áldozatok árán. A halott rendőrökön kívül ötven súlyosan sebesült tüntető maradt az utcán.

Briand temetése

Ágyutalpon vitték a békepolitikus koporsóját örök nyugalomra

Páris, március 14.

Aristide Briand holttestét szombaton délután 2 órakor a francia nemzet és világ óriási részvétele mellett eltemették.

Szombaton délelőtt 11 órakor lezárták a francia külügyminisztérium óratermét, ahol Briand ravatalát felállították és közszemlére tették ki, majd a családtagok, a Tardieu-kormány és Doumer köztársasági elnök jelenlétében Páris érseke beszélt a holttestet. Délután 2 órakor gyászdíval hangjai mellett helyezték Briand koporsóját a külügyminisztérium főlépcsője előtt felállított hatalmas katalalkra, amelyet a francia trikolor színeiben pompázó hatalmas lepel borított. A hivatalos tribünön Doumer elnök, a kormány tagjai, a külföldi államfők kiküldöttjei és a kormányok megbízottjai foglaltak helyet. A koporsó elhelyezése után Tardieu miniszterelnök a ravattal szemben felállított emelvényre lépett és megkezdte gyászbeszédét. Ismertette Briand belpolitikusi pályafutását,

majd a háború utáni időkben betöltött nagyjelentőségű külpolitikai szerepét, különösen kihangsúlyozva a locarnói egyezmény és a Kellogg-paktum jelentőségét, valamint Briandnak azt a munkáját, amelyet a béke érdekében kifejtett.

Tardieu beszéde után a párisi helyőrségi csapatok vonultak el a ravattal előtt, Gouraud tábornok vezetése alatt. A három óra hosszat tartó felvonulás után a koporsót ágyutalpra helyezték és megindult a hatalmas gyászmene a Concordia-téren és a Champs Elysées-en keresztül a Trocadero felé. A koporsót Briand legközelebbi hozzátartozói, a parlament két házának elnökei és a kormány tagjai, majd a diplomáciai testületek, a különböző hatóságok képviselői, és a küldöttségek követték. A Trocadero előtt a gyászmene feloszlott és a koporsót a passy-i temetőbe vitték és ott temették el ideiglenesen, amíg Briand cocherellei birtokán a családi kriptá elkészül.

Itt is kvesztor, ott is kvesztor, ki a kvesztor?

Öt kvesztora van Szatmárnak, de csak két íróasztala

Nem olyan egyszerű, hogy Besszarábiából visszahelyezhessenek Erdélybe

Szatmár, március 14.

Előjáróban tisztelettel kérjük, méltóztassék a nevekre nagyon vigyázni és még talán a neveknél is jobban a minősítésekre, mert ennek a keresztretjvénynek megfajtésánál minden nüansz igen fontos.

Popovici Valér Szatmárnak rendőrkvesztora, Szatmárra volt kinevezve jogérvényesen és véglegesen. Sokáig háborítatlanul birta is a szatmári trónust, míg egy szép napon delegálták Nagyváradra. Most Popovici Valér Nagyvárad delegált rendőrkvesztora.

Delegálása alkalmával helyébe a végérvényesen és jogérvényesen kinevezett rendőrségi titkár, Pausán Gábort delegálták. Most kezdődik a komplikáció.

Közben a nagyszebeni rendőrség jogérvényesen és véglegesen kinevezett rendőrkvesztorát, dr. Pop Camilt, Szatmárra delegálták rendőrkvesztori minőségben, de mikor Pausán Gábort a Nagyváradra delegált Popovici helyére ültették, a

Pausán helyére viszont delegálták Veress Józsefet, a nagybányai rendőrség jogérvényesen és véglegesen kinevezett főnökét, szatmári kveszturati titkári minőségben.

E percben tehát csak három rendőrkvesztora van Szatmárnak. Popovici Valér, aki kinevezett és dr. Pop Camil, valamint Pausán Gábor, akik delegált rendőrkvesztorok. És van két kveszturati titkára is: Pausán Gábor, aki kinevezett és Veress József, aki delegált kveszturati titkár.

Egyiknek kinevezését sem érvénytelenítették, mind az öt kinevezés fennáll és megvan és mivel fennáll és megvan, öten osztozkodnak két íróasztalon. A kvesztor íróasztalához szerencsére Popovici Valér nem ragaszkodik, mert ő Nagyváradon székel, de jogot formál hozzá dr. Pop és Pausán. A kvesztori titkár íróasztalának két gazdája van Pausán és Veress.

Veress Józsefnek tehát csak akkor van íróasztala, ha Pausán Gábor nincs Szat-

közöttünk az aloé és a pompázó palma meg nem élhet.

Itt nem lehet tovább felettünk és rajtunk át tornyot építeni.

Veliünk és részünkre lehetne még talán?

Kreuger égisz erő bábeli tornya összeomlott. Nem a nyelve zavarodott össze, hanem a rabszolga-milliók vesztették erejüket, azért omlott össze.

Ebben a világban csak az építhet újra, aki veliünk együtt épít és aki azért épít, hogy nekünk is legyen. Neki is lehet, ha nekünk lesz, de nem lehet semmi je sem, ha nekünk változatlanul a mai nagy semmink marad.

Mély tanulságok vonulnak itt fel és a mai élet mélységéig lopózó példázatok. Kreuger nem veliünk, embermilliókkal, hanem veliük, dollármilliókkal fogódzott és mert a pénz ma véges létének halódó napjait éli, vesztie kell annak, aki létét és életét összekötötte a pénz és arany életével és nem azokkal társult, akik örökké megleszünk, nem veliünk társult,

veliünk megkínzott és megtagasott, kismizeti és hidegre állított, de halhatatlan életü tömeg-milliókkal!

Sok iránymutatás van abban, hogy Kreuger Ivar azon a napon lövi főbe magát, amelyen Tardieu federációs tervét szűli, a német nép jövődjének embrióját nemzi és a megrészegült világ elhajítja magától a miazmákkal teli aranyat, hogy az aranytalan angol font tulajdonáért vergődjék. És abban is sok a megszipelendő jeladás, hogy akárcsak I. Jakab idejében Farukes Guyt, aki kilencezer font lóporral teli hordóival az angol parlamentet és a királyt akarta levegőbe röpíteni, éppen akkor fogják el, amikor az égő fáklyát a robbanó hordóba nyomja, ugyanúgy Ivar Kreugert akkor fogja el végtelen skepszise, mikor a világ gyep-lőjének szárait már a markában tartja.

Ezek a jelek nem kabalisztikusak, de logikusak.

Az utolsó tíz év minden jele logikus és minden jele odamutat, hogy vége annak

máron és Pausán csak akkor ülhet le a dr. Pop íróasztalához, ha a kvesztor utazik el valamerre. Holott Popnak Szébenben van íróasztala és Veressnek Nagybányán, de viszont a szebeni és nagybányai íróasztalokkal is komplikációk vannak.

A szebeni komplikációt nem ismerjük, de a nagybányait annál inkább.

Ott Marusán a rendőrfőnök — a Veress helyén. Marusán Felsőbányán volt rendőrfőnök, ahonnan áthelyezték Hal-miba, majd Besszarábiába. De Marusán haza akart jönni.

És hazajött. Ugy hazajött, hogy elfoglalta a Veress helyét, viszont Veress elfoglalta a Pausán helyét, mire Pausán helyét elfoglalta dr. Pop Camil, miközben Popovici elfoglalta a váradi kvesztor helyét.

Páros napokon a rendőr dr. Pop Camilnak szalutál, páratlanokokon Pausán Gábornak, ünnepnapokon Popovicinek, aki szegény váradi delegátságából néhány vasárnap hazaszalad Szatmárra.

Nincs tovább. Legfeljebb annyi van még tovább, hogy Marusán, aki Besszarábiából haza akart jönni, a prefektusnak sógora. És hogy hazajöhessen, Veressnek menni kellett és hogy Veress helyet kapjon, Pausánnak menni kellett és hogy Pausánnak hely jusson, Popovicinek menni kellett.

Eddig rendben is lenne, de ott Bukarestben összeavarta valamelyik tudatlan az egészet és ide dirigálta dr. Pop Camilt is és most kész a botrány. Most egynek mindig várni kell amíg a másik feláll az asztal mellől.

A leépítés és takarékoskodásnak hi-nyadik évében is történik mindez?

Hóvihar — 77 halottal

Tiflis, március 14.

Borzalmas szerencsétlenség színhelye volt a Tiflis környéki hegyvidék.

A város körül napok óta dühög a hóvihar, amely tegnap Áras-ida közelében utolért egy nagy kirándulótársaságot.

A hatalmas erejű orkán valóságos el-seperte a nagyrészt diákokból álló csapatot és közülük hetvenhetet megölt.

Mint később megállapították, az áldozatok között huszonkét középiskolai tanuló és két tanító van. A megdöbbentő tömeg-katasztrófa mély benyomást keltett mindenfelé.

Pénzt és kiméletet kérnek a kereskedők a kormánytól

Bukarest, március 14.

Tegnap egy kereskedőküldöttség memorandumot adott át Jorga miniszterelnöknek. A memorandum kéri, hogy a kormány terjesszen be javaslatot a kereszeregyezési törvény módosítására, minthogy annak egyes rendelkezései a mai viszonyoknak nem felelnek meg. Ezenkívül kéri, hogy az állam kezdje meg haladéktalanul az állami szállításokból származó követelések kiegyenlítését és, hogy az adóbehajtásoknál a kereskedőkkel szemben tanúsítsanak kiméletet.

A memorandum kéri végül, hogy a mezőgazdasági adósságok konverziójánál a kereskedőkkel szemben fennálló mezőgazdasági tartozásokat ne konvertálják, hanem fizessék ki, mert ezek a mezőgazdasági tartozások olyan kereskedelmi cikkek vásárlásából keletkeztek, amelyek a mezőgazdaság intenzívebb termelését segítették elő, mint gépek, szerszámok, stb. Ma a kereskedőküldöttség a pénzügyminisztert és a kereskedelemügyi minisztert fogja felkeresni.

az individuumnak, amely a sorból ki akar lépni és felebe akar törni annak a gaznak, amely időtlen idők óta és az élethatalatlan végeláthatatlanságig uralja az életet és uralni is fogja.

Kreugert eltemetik. Castiglioni, Bozoi, a Danatbank, a Creditanstalt, a Szucuki-koncern, az Amstelbank mellé temetik és mindazok mellé a kicsik és nagyok mellé temetik, akik nincsenek már és akiket mind az az ezernyolcszázmillió ember temetett el, akik mind meg vannak akkor is, ha ezeknek az új „hősöknek” temetőjében talpalatnyi hely sem lesz többé.

Kreuger meghalt, holott csak ötvenkét éves volt és bár nagyon szerette a pírátort, Meghalt, mert játszott a tüzzel, amely csak addig jámbor és odaadó szerető, amíg a mindannyiunké és mindannyiunknak fényt és meleget ad.

Ha kisajátítja, robban. Ha eluralja fényességének és lángjának ártatlan tüzeit, játékából revolvergolyó lesz.

HALÁSZ SANDOR

MÁRCIUS 16.

Hírek

HALLÓ, ITT RÁDIÓ

B. L.

SPEAKER: Tomcsa Sándor

Eloveszett egy gyermek!!

A kis sovány, fekete mosónő, ki csak két megfagyott szemből állott, pontosan este hat óra három perckor állított be hozzám. Tudom, mert a rádió programja hat óra háromra ígerte be egy kegyelmes ur felvilágosításait a köznyomorról. És, mikor éppen kezdte a kegyelmes ur, puha finom hangján, melyen szinte éreztem a Coronas kellemes illatát, mondom, mikor a kegyelmes ur kezdett köznyomorgatni, akkor, mint valami fantasztikus televíziós készülék kapcsán, az ajtóban megjelent ez a kis fekete mosónő, a két megfagyott szemével és héthónapos állapotával. Nem volt Coronas-illatú és nem racsolt. De ez is a köznyomorról adott nagyon tárgyilagos és meggyőző felvilágosítást. A szoknya térdig lucskos volt és egy fekete, nyílt kabátka volt rajta. Ságas-fekete arca olyan volt, mint egy kiszáradt tájték. Kár, hogy a kegyelmes ur nem láthatta ezt a térdig lucskos köznyomort, ami a hangjával egyidőben lépett be a szobába.

Belépett és az arcára csapta két szegény, kilugozott kezét. Könnyei az ujjai közt lecsurogtak és úgy bőgte:

— Urfi, elveszett Ferikell!

Aztán a feje nagyot koppant, ahogy oldalt kiestt az ajtónak. Vigasztalni próbálom:

— Mit beszél Ferusné? Ne sirjon, na! Egy gyerek csak úgy nem tűnhet el. Különösen Ferike, ki akkora már, mint egy kis szénabuglya. Biztosan a szomszédban van.

Ferusné nem is hallotta, amit mondtam. Úgy sirt, hogy a kegyelmes ur meg is aprehendálhatott ott a kiszőnyegezett finom puha szőnyegszőnyegén. Ki is kapcsolom. Kikapcsolom a kegyelmes urat a köznyomorból.

En például aznap délből báránnyal ettem és aznap esteletem magamat el előtt a mumia előtt, a sárga, elszáradt arcára tapasztott leőrdévezett körmei kezei előtt, a pégefélé levő állapotú előtt. A kegyelmes ur biztosan már elaludt az evett a báránnyal mellé. A közbányán mellé egy kis kőszalátát.

Szegénykezesemet egy kis műharag mögé rejtettem:

— Ne bögjön, na! Kereste?

Ferus Paliné meghuzta álla alatt a keszkenője két csücskét s tenyerével beletört a két szemébe. Két könnyesebb ott fityegett az álla két oldalán, mintha oda lettek volna fagyva. Mint két kicsi jégcsap. Csak, mikor néha szippantott az orrából, akkor remegett az aljukon a lámpa pirinkó fénye. Egy darabig mereven nézte a kezét, aztán kiömlött belőle aggódó bánata:

— A reggel otthon hagytam, mer én mentem szobát sullivan. Délből megyek haza, suhult sincs a legénke. Ejsze az apjánál van, gondolom, met a fát vágott a gondnok urékait. Jól van, gondolom, s meg megeszem a legénke részit is. Most jöve haza az ember s kérdem, hogy: há? Ferike? Az rámnéz s lepeti a fűrészt: „szömömmel se láttam.” Ne beszéljen, mondom, s kirohantam. Összejártam a szomszédokat, összekijábaláltam az utcát: Feriké! Feriké! Suhult sincs. Eloveszett a gyermek...! Ellopták a gyermekemet... Ferike, kicsi fiam...!!

Úgy zokogott, mint akármelyik anya, aki elvesz a gyereke. Eppen csak térdig csúszkált a szoknyája.

Akkor már rajtam volt a kabát. Tul az emberbaráti kötelességen, a szentáldozó is izgatott. Beindítani az ilyen ügyet. Tárgyalni a hatóságokkal és esetleg elbinni majd a pállásdíjat éjjelről és viharban, valami hid alá, vagy egy kültelki lebujba, hol álarcos és néma emberek várnak. Tárgyalni a miniszterelnökkel, informálni a világ sajtógyőzőségeit, várni a külföldi riportereket és esetleg szerényen mosolyogni a filmfelvételre készülő lencséjébe. Már napokkal ezelőtt éreztem, hogy valaminek jönnie kell. Hát itt van! Elrohadtak a Feriké!!

— Szaporán, Ferusné, szaporán, — biztatlam, — nézzük meg, mit tudunk csinálni. Kifordultunk az utcára. Az utca még elég csendes volt. Persze, gondoltam, még nem is tudhatna a hallatlan esetről. De mi lesz itt mindjárt!!

Mert Ferike nem csak olyan akármilyen szülő gyereke. Az apja valóságos zseni és az energia s a dacos akarat megtestesülése, akiknek, — mindig akad fűrészelni való fája. Sőt előfordult már az is, hogy holnaputánra is volt köte. Ezt, hogy hogyan csinálja, azt

ésszel nem is lehet felfogni. Hogy csak reggel veszi a fűrészt, meg a fejszét és direkt megy. Nem kell ödöngeni a városban, kapukon bemenni, kapukon kijönni, ő direkt megy. Egyedül megy ebben a viharzó légkörben. Csak beszól: „eljöttem istálom” és már fog is hozzá. Hogy kicsoda egyéni adottságai: lehetlenségeket legyűrő asakarat, tájékozódó képesség, önbizalom, munka-beosztás, mennyi tiszta ész és hit kell, hogy legyen ebben az emberben, az hihetetlen. Az Óceánt átrepülni 28-ban, az lehetett valami. De mi — ahhoz képest, hogy valakinek 1932-ben, még holnaputánra is van munkája. Nem gyakran úgy-e, de, ha jól emlékszem, az Óceánt is még csak ötször-hatszor repülték át.

És a Ferike anyja! Az igazi, hős anyák mintaképe. Múlt pára a férfinék. Ez-k így ketten: az igazi Férfi és az igazi Nő! Ez az asszony, aki napi husz lejből háromszor főz, házbért fizet, lámpát éget és nem átkozza a magzatot a méhében! Tegnapelőtt énekelt

Törvényt a mai írókból

Dr. Man Elemér marosszentkirályi román ügyvédet át akarták tenni a magyar határon

Tanulságos illusztráció az állampolgársági fejezethez

Dicsőszentmárton, március 14.

Itt az ideje, hogy az állampolgársági fronton végre történjék valami. Nem, nem a Pop Valér dr. igazságügyminiszter korcsosított törvénytervezetének megszavazását sürgetjük, hiszen ez a lehetetlen fogalmazvány törvényerőre való emelkedés esetén még több zavart és nehézséget fog felkavarni, mint az eddigi rendszer. De igenis, szükséges volna az állampolgársági kérdés gyökeres és emberséges rendezése, mert magunkról, kisebbségekről, másodrangú állampolgárokról nem is beszélve, megérjük azt a szégyent, hogy tömeges erdélyi románokat per zsúpp, kényszerutalékkal tesznek át a magyar határon...

Sőt, már meg is értük. Man Elemér dr., marosszentkirályi ügyvédet, aki itt született Erdélyben, jó román, sa-többi, sa-többi, —

eltoloncolták a határra és átadták Magyarországnak.

Azaz, csak átadták volna. De a magyar hatóságok dr. Man Elemér marosszentkirályi ügyvédet, a vérbeli román és a lényegileg is román állampolgárt, nem vették át. A határmenti hatóságok most labdázni fognak vele, dr. Man Elemérnek, a vérszerinti románnak, meg kell ismernie azt a rémes, megalázó és ökolbesztorító kálváriát, amely eddig csak nekünk, másodrangú állampolgároknak volt a kiváltságos előjogunk, a hiányos törvények és a rosszündulatu hatóságok révén.

Man Elemér dr. Dicsőszentmártonban született. Iskoláit is itt végezte el, majd egyetrem ment, végighallgatta a jogot és letette az ügyvédi vizsgát. Azután bevonult katonának és végigküzdötte a világháborút. A lövészárkokból visszatérve, Budapesten a pénzügyminisztériumban kapott állást. Itt érték azok a nagy történelmi változások, amelyek Erdélyt elszakították Magyarországtól. Tizenkét évvel ezelőtt Man Elemér dr. rájött arra, hogy neki, az erdélyi románnak, itthon van a helye s elhatározta, hogy visszatér szülőföldjére. Haza is jött. Ügyvédi irodát nyitott Marosszentkirályon, családot alapított és azt hitte, hogy minden rendben van.

Man Elemér dr. esetében is erősebb volt a rosszündulatu denunciació, mint a nemzetközi szerződések kötelező ereje és az a kézenfekvő tény, hogy az erdélyi román, aki a hadsereg tartalékos tisztje, nem is lehet más, mint román állampolgár.

Man Elemér ügyvédet tehát egy rendőrtiszt kíséretében vonatra tettek, kivitték a román — magyar határra, hogy átadják Magyarországnak.

A magyar hatóságok azonban megtagadták az átvételt. Tudomásuk szerint Man dr. nem optált a magyar állampolgárságra s így akár magyar utlevéllel jött haza, akár nem, a békeszerződés rendelkezései szerint őt jogszereinti román állampolgárnak kell tekinteni.

A dolog természetesen ezzel nem intéződött el. A mi hatóságaink, ha lassuk is bizonyos dolgok elintézésében, ilyen esetekben nem ismernek tréfát. Dr. Man Elemért újból és újból át fogják tenni a határon, egészen addig, ameddig valamelyik fél meg nem unja ezt a kárhozatos labdajátékot, vagy amíg az új állampolgársági törvény nyílt és becsületes lehetőséget nem teremt arra, hogy minden itt született és itt élő ember, a vérbeli román és a kisebbségi magyar is, elnyerje forma szerint is a román állampolgárságot.

Pop Valér dr. igazságügyminiszter tervezetnek parlamenti tárgyalásához egyelőre Man Elemér dr. marosszentkirályi román ügyvéd kálváriáját tesszük le hathatós és beszédes argumentumként!

Man Elemér dr. esetében is erősebb volt a rosszündulatu denunciació, mint a nemzetközi szerződések kötelező ereje és az a kézenfekvő tény, hogy az erdélyi román, aki a hadsereg tartalékos tisztje, nem is lehet más, mint román állampolgár.

Man Elemér ügyvédet tehát egy rendőrtiszt kíséretében vonatra tettek, kivitték a román — magyar határra, hogy átadják Magyarországnak.

A magyar hatóságok azonban megtagadták az átvételt. Tudomásuk szerint Man dr. nem optált a magyar állampolgárságra s így akár magyar utlevéllel jött haza, akár nem, a békeszerződés rendelkezései szerint őt jogszereinti román állampolgárnak kell tekinteni.

A dolog természetesen ezzel nem intéződött el. A mi hatóságaink, ha lassuk is bizonyos dolgok elintézésében, ilyen esetekben nem ismernek tréfát. Dr. Man Elemért újból és újból át fogják tenni a határon, egészen addig, ameddig valamelyik fél meg nem unja ezt a kárhozatos labdajátékot, vagy amíg az új állampolgársági törvény nyílt és becsületes lehetőséget nem teremt arra, hogy minden itt született és itt élő ember, a vérbeli román és a kisebbségi magyar is, elnyerje forma szerint is a román állampolgárságot.

Pop Valér dr. igazságügyminiszter tervezetnek parlamenti tárgyalásához egyelőre Man Elemér dr. marosszentkirályi román ügyvéd kálváriáját tesszük le hathatós és beszédes argumentumként!

Man Elemér dr. esetében is erősebb volt a rosszündulatu denunciació, mint a nemzetközi szerződések kötelező ereje és az a kézenfekvő tény, hogy az erdélyi román, aki a hadsereg tartalékos tisztje, nem is lehet más, mint román állampolgár.

Man Elemér ügyvédet tehát egy rendőrtiszt kíséretében vonatra tettek, kivitték a román — magyar határra, hogy átadják Magyarországnak.

A magyar hatóságok azonban megtagadták az átvételt. Tudomásuk szerint Man dr. nem optált a magyar állampolgárságra s így akár magyar utlevéllel jött haza, akár nem, a békeszerződés rendelkezései szerint őt jogszereinti román állampolgárnak kell tekinteni.

A dolog természetesen ezzel nem intéződött el. A mi hatóságaink, ha lassuk is bizonyos dolgok elintézésében, ilyen esetekben nem ismernek tréfát. Dr. Man Elemért újból és újból át fogják tenni a határon, egészen addig, ameddig valamelyik fél meg nem unja ezt a kárhozatos labdajátékot, vagy amíg az új állampolgársági törvény nyílt és becsületes lehetőséget nem teremt arra, hogy minden itt született és itt élő ember, a vérbeli román és a kisebbségi magyar is, elnyerje forma szerint is a román állampolgárságot.

Pop Valér dr. igazságügyminiszter tervezetnek parlamenti tárgyalásához egyelőre Man Elemér dr. marosszentkirályi román ügyvéd kálváriáját tesszük le hathatós és beszédes argumentumként!

Man Elemér dr. esetében is erősebb volt a rosszündulatu denunciació, mint a nemzetközi szerződések kötelező ereje és az a kézenfekvő tény, hogy az erdélyi román, aki a hadsereg tartalékos tisztje, nem is lehet más, mint román állampolgár.

Man Elemér ügyvédet tehát egy rendőrtiszt kíséretében vonatra tettek, kivitték a román — magyar határra, hogy átadják Magyarországnak.

A magyar hatóságok azonban megtagadták az átvételt. Tudomásuk szerint Man dr. nem optált a magyar állampolgárságra s így akár magyar utlevéllel jött haza, akár nem, a békeszerződés rendelkezései szerint őt jogszereinti román állampolgárnak kell tekinteni.

A dolog természetesen ezzel nem intéződött el. A mi hatóságaink, ha lassuk is bizonyos dolgok elintézésében, ilyen esetekben nem ismernek tréfát. Dr. Man Elemért újból és újból át fogják tenni a határon, egészen addig, ameddig valamelyik fél meg nem unja ezt a kárhozatos labdajátékot, vagy amíg az új állampolgársági törvény nyílt és becsületes lehetőséget nem teremt arra, hogy minden itt született és itt élő ember, a vérbeli román és a kisebbségi magyar is, elnyerje forma szerint is a román állampolgárságot.

Pop Valér dr. igazságügyminiszter tervezetnek parlamenti tárgyalásához egyelőre Man Elemér dr. marosszentkirályi román ügyvéd kálváriáját tesszük le hathatós és beszédes argumentumként!

hallottam és aztán hógomolyázott a Ferikével. És a Férfi éppen startolt fűrésszel, meg fejszével a pállán és, hogy kacagtal Bizonnyára meg is jelent ez a kép a világ nagy Magazinjaiban. „Korunk hőse családjával.”

— Hanem szaporán, Ferusné, szaporán, este van. Maga most itt várjon addig, míg én szólok a rendőrnek ott a sarkon, hogy alar-mirozza a rendőrséget, katonaságot, tengeri és légi flottát. Mi lesz itt mindjárt?!!

Ezzel odaléptem a rendőrhöz. — Kérem, biztos ur... azonnal... egy pernyi idő sincs... eltűnt egy gyerek!! Rohanjon és intézkedjen... Egy gyerek tűnt el, itt Európa közepén...!!

A rendőr mutatójával megkapargatta szőnye szélét a bajusza alatt s a sapkáját felnyomta a homlokára.

— Kérem, talán a rendőrségre, ott a majl jegyzőkönyvet vesznek.

Gyerünk tehát a rendőrségre. Repültünk Ferusnéval. Onnan jövet kissé lassabban repültünk.

A kaszárnyába a poszt nem engedett be. Nem volt elég felszónak, hogy: „elvezett egy gyermek.”

A tenger be volt fagyva.

A levegő viharos volt.

A miniszterelnök ur nem fogadott.

Nem volt más, mint egyéni akciót kezdeni. Kutassuk át a környéket.

Kutattuk.

Egy nagy bajuszu csizmadia ezt mondta: „Gyerek, kell a nyabalyának.”

Egy kötélbörő: „Adok helyette kettőt, válasszon. Az enyém bezzeg nem vesz el.”

Egy borbély: „Hát miért keresi, hisz ott van a...”

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

És az emberek nem rohantak ész nélkül velünk és nem mozgósítottak és repülőgépek nem berregtek és a miniszterelnök nem adott expozé és a lapok nem voltak tele és ne bögjön itt Ferusné a fülembé, miért nem vigyáz a kölykire, vagy mondok más, miért nem ment férjhez Lindberghhez?!

felhívás

A brassói magyar munkanélküliek fel-segélyezésére indított akciónk nehezen halad előre. Ismételt felhívásaink dacára kevés adomány folyt be. Igaz, hogy nagy a nyomorúság, mely mindannyiunkat sújt, de azért mégis meg kell tennünk mindent, hogy azokat, akik legrettenetesebb mértékben szenvednek a gazdasági krízis súlyát, megmentsük a pusztulástól. Ezért újlag kérjük Brassó város és vármegye magyarjait, hozzák meg áldozataikat és abból a kevésből, amivel rendelkeznek, juttassanak nélkülözö testvéreink felsegélyezésére.

A pénzbeli és nem romlandó természetbeni adományokat kérjük Szabó Béni alelnökünkhöz (Brassó, Károly király-utca 28.) juttatni.

Testvéri üdvözléssel:

Az Országos Magyar Párt Brassói Tagozata:

Szele Béla dr. Debrecey Béla dr. elnök főtitkár.

Sulyos betegek megmentője az amerikai „Sloan's Liniment”. Kibírhatatlan izületi gyulladások, zúzódások, kifekedések fájdalmait azonnal megszüntet, ha a gyógyszerrel bedörzsölést végzünk. Az emberiség megmentőjeként említik e csodálatos gyógyszer — Egyesült Államokban — élő felfedezőjét. A legkisebb fájdalomak is azonnal megszűnnek, ha néhány csepp „Sloan's Liniment” gyógyszerrel használunk. Örömmel közöljük, hogy végre már Romániában is kapható e csodálatos világhírű gyógyszer.

— Előkészületek a magyarországi mezőgazdasági kiállítás megnyitására. Budapesti jelentik: Az országos mezőgazdasági kiállítás március 18-án ünnepélyes külsőségek között nyitja meg a kormányzó. A megnyitó ünnepségen megjelennek a kormány tagjai és a diplomáciai testületek is. A kiállítás keretében nagyszabású lovasünnepségeket rendeznek s azokon a magyar arisztokrácia számos kiválóságai is szerepel.

— Elhújasodásnál, közhírnél és cukorbetegségnél a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatja megállapította, hogy a Ferenc József viz-kúra nagyon szép eredményre vezet. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A REKLAMÉLET most megjelent száma a Budapesti Nemzetközi Vásár standpályázatára beérkezett pályaműveket közli. A pompásan illusztrált számos érdekes cikket, hatóság példák illusztrált kirakatot, híreket, könyv és lapszemlélt hoz. Közli Németh Andor beszámolóját a francia áruházak kulisszatitkaikról és Rosner József érdekes cikkét. Szerkesztő Balogh János dr. Kládóhivatal Budapest, V. Bálvány-utca 12. Lapunkra való hivatkozással készséggel küldenek mutatóvényszámot.

— HAYDN-ÜNNEPELY A BRASSÓI ÁULÁBAN. Az idén lesz a híres zeneszerző 200 éves születésnapja, amelyet az egész világ megünnepelek. Erre az alkalomra a Bobescu—Weinberger—Biemel—Moldik városnégyes ünnepély keretében hangversenyt

— Ugy dühöng a tél, mintha december volna. Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Kisküküllő megyében napok óta ismét itéletűdő van. A négy napig egyfolytában hulló hó magassága szélmentes helyeken elérte a 120 centimétert. A megye déli részein oly nagy hófúvásokról érkeztek jelentések, hogy egyes falvak teljesen el vannak zárva a külvilágtól. Erzsébetváros és Medgyes között az országúton az autóközlekedés teljesen szünetel. A héderfői határban a hófúvás egy falusi szekeret úgy eltemetett, hogy a rajtalyuk csak nagynehezen menekültek meg. Egy gyors olvadás beálltánál az egész Kisküküllő völgye a legnagyobb árvízkatasztrófa elé néz. Dicsőszentmárton melvében fekvő részei azonnal víz alá kerülnek. A Nitrogén gyár napok óta szakadatlan munkával erősíti védőgátjait, hogy a gyárat az elöntés veszedelmétől megóvja.

— AGYONNYOMTA AZ UTKÖZŐ A BRASSÓI PÁLYAUDVARON. Hétfőn reggel Vasile Sulica negyvenéves vasúti előmunkás többi munkatársával együtt át akart menni a brassói állomás sinjein. Már mindenki áthaladt a pályán, amikor Vasile Sulica, aki hátrább maradt, észrevétlenül két tolató vággon ütközői közé került. Az ütközők a szerencsétlen emberi pillanat alatt összelapították, úgy, hogy a szó szoros értelmében szörnyethalt. A vizsgálat megindult.

— Postautóványforgalom Svédországgal, Norvégiával és Dániával. Mult év október hó 15-ike óta szünetelő postautóványforgalmat Svédországgal, Norvégiával és Dániával újra felvették. Ezen országokba szóló postautóványok — bármely postahivatálnál ingyen kapható úrlapon, lejértekben, töltendők ki; a svéd, norvég, vagy dán koronára való átszámítást a bukaresti postaigazgatóságnál végzik a jelenlegi 33 lejés középárfolyamon.

— Motorkerékpárosok vasúti kedvezménye. A CFR igazgatósáncsa 50 százalékos utazási kedvezményt engedélyezett a „Román Motorkerékpár Egyesület” (Moto-Club-Román) tagjainak, az említett egyesület által kiállított arcképes igazolványok alapján. Versenyekre utazó egyéni tagok kerékpárjaik vasúti szállításánál 25 százalékos díjmérséklésben részesülnek.

— Kun Andor mégis megkerült. Szatmárról jelentik: Kun Andorról, az ismert szesz-inspektorról a mult napokban az a hír volt elterjedve, hogy Szatmáron járt, ahol is megszárt egy Fischer Jakab nevű szeszgyárost, aki feljelentette, mire a szeszinspektor letartóztatták. Ez a hír nem felelt meg a valóságnak. Kun Andor ugyan járt Szatmáron, de itt nem szeszinspektorként, hanem — újságíróként szerepelt. A rendőrség maga elé idézte, de azonnal szabadon is bocsátotta, mert Kun Andor a Bukaresti Magyar Kurír újságírói igazolvánnyal igazolta magát és azt is bizonyította, hogy különböző követelések behajtása céljából tartózkodik Szatmáron. Innen Kun Andor elutazott és egy néhány nap multán Szamosújvárra került, ahol már nem volt tovább „újságíró”, hanem újból szeszinspektor lett és tényleg megszárt egy szeszkereskedőt, akinek feljelentésére Kun Andort letartóztatták. Ez a hír már hiteles és végleges, amennyiben a kolozsvári ügyészség hivatalosan közli a szatmári rendőrséggel, hogy Kun Andort Szamosújváron letartóztatták és az eljárás ellene meg is indult. Végre tehát megvan Kun Andor. Nem Szatmáron, hanem Szamosújváron „működött”.

— RABLÓTAMADÁS FÉNYES NAPPAL EGY CSIKSZERDAI ÜZLETBEN. Csikszeredai tudósítónk jelenti: Miklós Árpád csikszeredai tímár a hetivásár napján a piacra ment árúval s ezalatt felesége az üzletben várta a vevőket. Egyszerre két ijesztő külső ember lépett az üzletbe, akik Miklósénak egy timárkést ajánlottak fel megvételre. Az asszony kijelentette, hogy nincs szüksége a portékára s ekkor az egyik ismeretlen feléje szúrta a késsel, a másik pedig a pulton levő kódarabot emelte rá. „Adjon egy kis kenyeret”, mondották a támadók, — mert mi gyergyóalfalusi munkanélküliek vagyunk s már napok óta nem ettünk.” Miklós Árpád a rémülettől szólni sem tudott s a veszedelmes helyzetben az mentette meg, hogy két vevő lépett éppen az üzletbe. Ekkor a támadók elmenekültek. Csikszereda lakossága között a vakmerő támadás nagy izgalmat okozott, mert bármekkora is volt eddig a nyomoruság, még nem volt példa arra, hogy fényes nappal történt volna hasonló eset.

— A maroshévízi iparosok visszaadják az ipart. Marosvásárhelyről jelentik: Az országos „patenta fixa” adókirovások, az ország majdnem minden egyes részében a legnagyobb elkeseredést váltották ki a kereskedők és iparosok körében. — Az adókirovatbizottságok, ahelyett, hogy a borzalmas gazdasági viszonyokra való tekintettel redukálnák az adókat, még vagy százszázalékkal emelik. A jelenlegi helyzet annál súlyosabb, mert a „patenta fixa” alapján kivetett horribilis adók három évre szólnak és így, bár a viszonyok előreláthatólag a jövőben csak rosszabbodni fognak, a kereskedő és iparos osztály mégis kénytelen lesz a súlyos adóterhetek viselni. Maroshévízen különösen borzalmas a helyzet ebből a szempontból. A városka lakossága, teljesen le van rongyolódva, a tanítók és nyugdíjasok már hónapok óta nem kapják járandóságait, úgy, hogy gyermekeiket is kénytelenek voltak kivenni az iskolákból. A gyárak teljesen leállították üzemüket és így az ipari munkásság helyzete is a legkétségbeesettebb. Az adókirovatbizottságok ennek ellenére csavarják az adóprést és fantasztikus összegekkel adózzák meg a kereskedőket és iparosokat. A maroshévízi iparosok ezért el is határozták, hogy visszaadják iparukat.

— Drótnélküli táviróösszeköttetés Finnországgal. A Finnországra szóló táviratok, a feladó kívánságára — az újonnan létesített Bukarest—Berlin—Helsingfors-i drótnélküli táviró útján továbbíthatók, ha a feladó a cím elé ezen megjegyzést írja: „Anten”.

— Telefon-panasz. Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Mióta a Morgan-csoport átvette a telefon kezelést, azóta Dicsőszentmárton este 9 óra után teljesen el van vágva a külvilágtól. Elelőtt éjfélig volt telefon szolgálat, most este 9 órakor leteszi a tisztviselő a kagylót és reggelig feléje sem néz a kapcsoló táblának. Nem tudjuk milyen alapon, egyedül a Nitrogén gyár az a szerencsés, amelyik egész éjjel beszélhet a külvilággal Marosvásárhelyen keresztül. Az estélyi szolgálat letelekora a kapcsoló táblán összekapcsolják a Nitrogént és a marosvásárhelyi központot, hogy a gyárból fel lehet csegni Vásárhelyt, amelyik egész éjjel a közönség rendelkezésére áll. Nagyon furcsa a Morganéknak ez az üzleti politikája, hogy egy vármegyének a központját egész éjjel kikapcsolják a világ vérkeringéséből. A másik panasz az, hogy a központnál szolgálatot teljesítő tisztviselő nem jelzi a 3 perc lejártát. Tudomásunk szerint Morganék a modernség és az olcsóság programjával jöttek. A legjobb akarattal sem lehet modernségnek nevezni, hogy egy vármegyei székhely

este 9-től reggel 8-ig telefon nélkül álljon, vagy olcsóságnak, hogy egy három perces beszélgetés a szomszéd megyével 40 lejbe kerül.

— HA MEGÉRTIK A MARCIUS TIZENÖTÖDIKÉT. Arra gondolunk, mi lett volna, ha a márciusi egyezmény és programpontok a hatalom és bölcsessége és a bölcsesség hatalma által akkor mindjárt, a március 15 nyomában megvalósulnak? Ha a helyett, hogy a régi és nemzeti akarat a reakció véres karmai közt elfullad, dadálással lesz a szabadság, egyenlőség és testvériség szent háromsága?

A magyar nemzeti demokratikus átalakulása parázserővel hatott volna a szomszédbeli népekre is, s ahelyett, hogy egy abszolút uralom elnyomó és összevesztő rendszere támadt volna, automatikusan bontakozott volna ki már akkor a dunai, s talán az európai konföderáció reális képe. Ha a 18 éves Ferenc József, vagy helyette a bécsi kamarilla gondolta és folytatta volna meg jól, amit a 84 éves Ferenc József rosszul gondolt és fontolt meg, a magyar március 15 az egész világ képét megváltoztatva volna. A reakció azóta annyira erőre kapott, még a szabadság, egyenlőség és testvériség klasszikus hazájában, Franciaországban is, hogy a március 15 hamisítottan szellemétől messzebb és idegenebbül vagyunk, mint az emberiség legrégebbi kora volt a március 15-höz. Ilyen rövid idő alatt ekkora eltávolodás: egy világháború embermilliók pusztulásával, s utána milliók elnyomása, végtelen nyomor, s a szeretetlenség és egyenlőtlenség tobzódása, a holnap összerobbanásának veszedelmével, hol van a márciusi gondolat? Csak a márciusi hó van itt, egy kegyetlen, hosszú áradással fenyegető hótömege, mely alatt a remény ibolyái lelke csak nehezen lélegzik. A gyönyörű márciusra, a tavaszra gondolunk, arra, amit emberi gőg, butaság, gonoszság csirájában akart elfojtani és máig otromba hatalmával elnyomott. Vajon kitavaszodunk-e mégis, s megéjük-e, hogy a szabadság új tavaszának illatát élvezhetjük?

— VANNAY PÁRBAJKÉPES. Budapestről jelentik: Egészen furcsa és csak Magyarországon történhető lovagias ügy foglalkoztatja Budapest katonai körét. Magasházy László alezredes provokálta a fogságban ülő pucscista-vezért, Vannay Lászlót, aki kihallgatásai során több ízben lebecsülő kijelentéseket tett Magasházy alezredes személyével kapcsolatban. A sértett alezredes segédei fel is keresték az egyelőre szabad magával nem rendelkező Vannay Lászlót, aki a segédeknek olyan levelet adott, amivel Magasházy alezredes teljesen meglepődhetik s így a fegyveres elégtételre nem kerül sor. Vannay egyébként örövend ennek a furcsa provokációnak, mert annak a bizonyítékát látja ebben, hogy őt

még mindig párbajképesnek tartják a katonatisztek.

— A NAGYVÁRADAI CHEMARISTA SZERVEZET FELOSZLATÁSA. Nagyváradról jelentik: Chrisan György, volt nemzeti parasztpárti alminiszter szombaton este Nagyváradra érkezett és vasárnap folyamán a párt bihári tagozatának vezetőivel folytatott tanácskozások után a nemzeti parasztpárt bihári chemarista ifjúsági szervezetét feloszlatta. Ezzel kapcsolatban Chrisan György a következő kijelentést tette: — A nemzeti parasztpárt vezetősége a megszüntetett chemarista szervezetek helyébe új ifjúsági szervezeteket létesít s ezeknek munkásságát nem annyira politikai, mint inkább kulturális célok szolgálatába állítja.

— Egy névtelen levél elég a házkutatáshoz. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Érdekes eset történt a napokban a marosmegyei Radnót községben. A csendőrség egy feljelentés alapján házkutatást fogantatosított Bratianu Dániel vendéglősnél és Gavius mérnöknel, ahol pénzhamisító gépek és felszerelések után kutattak. Amikor a vizsgálat eredménytelennek bizonyult, akkor derült ki, hogy a névtelen levélíró azt közölte a csendőrséggel, hogy Gavius mérnök minden délbem bemegy Bratianu Dániel vendéglőjébe, ott rövid ideig tartózkodik és azután a hátsó ajtón távozik. Utólag azután az is kiderült, hogy a jelzett időt a román mérnök arra használta fel, hogy a vendéglősnél mindennap a Brassói Lapok-at elolvassa. Ilyenformán természetesen a csendőrség is megszüntette a „titokzatos” ügyben az eljárást, de ezzel a két ártatlanul megvádolt román ember nem elégedett meg, hanem a névtelen levélíró ellen széleskörű nyomozást indított be.

— CSIKSZERDAI KEZDŐDIK AZ INFLUENZAJÁRVÁNY. Csikszeredai tudósítónk jelenti: A nyirkos téligi időjárás következtében Csikmegye több községében sokan megbetegedtek influenzában. Bár az egészségügyi hatóságokhoz beérkezett jelentések szerint a megbetegedések könnyebb természetűek, a körörvosok mégis megtették az előkészületeket arra, hogy amennyiben a járvány komolyabb veszedelmet jelentene, fogantatosíthassák a szükséges óvintézkedéseket.

A kolozsvári árutőzsde közgyűlése. A kolozsvári árutőzsde március hó 17-én d. e. fél 1 órakor tartja meg ezévi rendes közgyűlést a kereskedelmi és iparkamara közgyűlési termében (II. emelet). Ha a közgyűlés határozatképtelen volna, az esetben március 21-én fog megtartatni a közgyűlést, mely a tárgysorozatra felvetett kérdésekben a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fog érvényes határozatot hozni. A közgyűlés tárgyai között szerepel a szokásos jelentések kivül a tőzsde választmányának 20 tagra való kiegészítése és három új tag választása.

DECSEY ZOLTÁN:

A SIRO VÁROS

Otthon találja a leányt. Egy nagy ruhásláda dobja be kevéske holmiját. Nagyon megöri a fiúnak. Két kézen fogja és úgy vezeti a dívánhoz.

— Készülődik, Ági? El akar távozni innen?

— Igen, most már nincs értelme, hogy maradjak. Maga ajánlotta. El innen messzire, egy olyan városba, ahol nem ismernek, és én sem ismerem senkit...

Most már itt hagyja az utolsó emberi lény, aki érdeklődött a sorsa iránt, aki vonzódott hozzá. Egyedül marad ebben a városban a halottaival.

— Ne menjen még Ágika. Várjuk meg, hogy mi lesz. Elmenni mindig van ideje. Maradjon itt, legyen mellettem, olyan nagy szükségem van magára.

A leány leült mellé és gyöngéden simogatta a kezét.

— Nagyon fáj?

— Mi... micsoda?

— Az a leány...

A fiú nagyot bólintott és felsóhajtott.

— Nagyon.

— És azt hiszi, hogy annak nem fáj?

— Nem törődik ő már vele...

— Azt csak úgy gondolja. Biztosan neki is nagyon fáj. Csak büszke és nem mutatja. Kínózzák egymást és maga a helyett, hogy hozzámenne szépen...

— De az a halott...

— Nyugodjanak békével a holtak. Ha én magának volnék, azonnal kimennék hozzá.

Tagadólág ránta a fejét.

— Nem, hagyjuk ezt, Ági. Elmult, vége van.

A leány most másra terelte a szót. Igyekezett felvidítani a fiút. Már Pista is belement a tervezetekbe. Ha véget ér a kalamajka, együtt kezdenek valamire. Most már vagyonosak, hát valami üzletet nyitnak. Virágkereskedést, vagy tejcsarnokot. És dolgozni fognak, nem törődnek senkivel és semmivel.

Már alkonyodott, amikor elhagyta a leányt.

— A Főtcán hatalmas embertömeg. — Szenvedélyes kiáltások. Künn van a fél város. Csak lépésben tud előrehaladni egy autó a Grand Hotel irányában. Folyton újabb és újabb tömegek sodródnak a hatalmas gépkocsi felé és száz meg száz torok tüvöl:

— Nem adjuk oda a várost a cseheknek! Inkább meghalunk!

Az autón két antantiszt ül. Formaruháik szerint az egyik angol, a másik a csillagos lobogó katonája. Nem értik, hogy mit rikoltoznak feléjük, az egész tarka, különös színjáték előttük. Bognár ül még a kocsiukban a tolmács és a tolmács állandóan magyaráz. Azok csak bólgatnak, de a világot sem szólnának egy szót sem.

A főhatalmak kiküldöttei. A tömeg nem tudja, de érzi, hogy miért jöttek. Már tapasztalatai vannak a multból. Biztosan azért jöttek, hogy a város átadásának módját megtárgyalják.

A gépkocsit megáll a Grand Hotel előtt, a vendégeket a szovjetház emeleti szobájában szállásolják el. Még órákig nem tágit a tömeg. Éljenzi Angliát és Amerikát, éljenzi a szovjetet és szenvedélyesen tiltakozik az átadás gondolata ellen.

A szerkesztőségben újabb újság várja. A távirati iroda sürgönyjelentései érkeznek. Pesten kitört az ellenforradalom. A ludovikások harcban állanak a vörös őrséggel. A monitorok fellázdak és ágyúzzák a Pannóniát. Vér folyik.

— Ez a forradalmi kísérlet megpecsételte a mi sorsunkat. — vélekedik a város volt főigazgatója, aki látogatásban van a szerkesztőségben. — Kun Béla most megélt a belső harcoktól és visszarendelt a frontról a csapatokat. Talán ezért is hívták be az angolt, meg az amerikait, hogy megkössék a megegyezést.

— Már pedig visszarendelhetnek bennünket — vélekedik Pista — de nem megyünk. Mi legalább nem játszunk kutyakomédiát.

De azért sötét és pesszimista a hangulat. A decemberi ellenállás fiaskója után ugyan ki is bizakodhatna?

Hirtelen azonban felvillanyozódnak a kedélyek. Egy telefonüzenet okozza ezt. A hadtestparancsnokság hívja a szerkesztőséget. Cséri Jóska van a telefonnál. Nagy lelkesedéssel újságolja, hogy a belai csatában nagy győzelmet arattak a vörösök, az ellenség frontja megbomlott, az előrenyomulás megkezdődött és a vörös csapatok az éjszaka folyamán eléri Margitfalvát.

— Tehát a vészhirek a város kiürítéséről?

— Ejh, csupa ostobaság. Az ellenforradalmárok terjesztik az ilyen híreket. Már nagyon élnek. Hogy a pesti ellenforradalom híre kiszivárgott, már az itteniek is megoldanak. Őt ficsurt kapunk le a lábukról. Már fehér szegfűvel feszítettek. Majd elveszük a kedvüket a játéktól.

Mánap délután kísérték ki a temetőbe a belai csatában elesett hősöket. Hat kórporsó a muzeum udvarán, hat egyszerű gyalogtalan fenyőkoporsó. Dalmady Feri, Kolombán Vili, aztán Berény Jóska egy aradi huszártiszt, meg három névtelen közkatona. Gyulai parasztyerekek. Talán jó is szegényeknek, már nem érték meg a kudarcot. És a halottak emléket most majd kisajátítja egy mozaik, amely a holtak ünnepén évről-évre tömegeket visz ki a hat vörös katonasirhalmazhoz, a világforradalom hőseit fogják ünnepelni bennük, kisajátítják őket egy olyan eszmének, amelyhez igazán semmi, de semmi közük nem volt.

Komédia az élet és komédia már a halál is.

Milyen szép, hivatalos temetést rendeztek a világforradalom mártírjainak. Az apátplebános szentelte be a koporsókat, a dandár politikai megbízottja tartotta a gyászbeszédet a muzeum udvarán, a nyitott sírnál Bognár Miklós beszélt.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ
BRASSÓ

Hétlőn és kedden lut a legmulatságosabb filmbohózat:

Konto X

Főszerepben Félix Bressart a nagy komikus és Herman Thimig, a nők kedvence

„Egy szép kék szempár”

A belpolitikának egyetlen említésre méltó eseménye az a válogópár, amelyet Averescu marsall és Goga Oktávián indítottak egymás ellen és amelynek főtárgyalása szombaton zajlott le Bukarestben. Mint ismeretes, az ítélet meglehetősen komikus volt: a marsall elnöksége alatt álló néppártból kivált egy nagy csoport és Gogát kiáltotta ki elnöknek. Egy néppárt helyett tehát két néppártunk van s ezek éles ellenségeskedéssel állanak egymással szemben.

Még szerencse, hogy magának a népnek nem sok köze van sem az egyes számú, sem a kettes számú néppárthoz. Mert, ha köze volna, akkor most a polgárháború rémségei dúlnák föl az ország belső békéjét.

A párttagok részére természetesen nagy probléma volt az, hogy kivel tartanak: Averescuval-e, vagy Gogával? A nagy többség részére kétségtelenül Averescu volt a rokonszenvesebb. Elvégre ő áll ellenségesen hadakozva a kormánnyal szemben. Ő küzd az alkotmányosságért, (sokkal erősebben, mint ahogyan küzdött az alkotmányosság ellen, a mikor uralmon volt). Ő most az igazi harcos. Ő rohan ki nap-nap után, életét kockáztatva, az ellenzéki várából, miként egykor Zrínyi rohant ki Szigetről. (Nem Máramaros-szigetről.).

A szimpátia tehát Averescu felé hajlott. Ezzel szemben az érdekek Goga felé. Mert a marsall, mondogatták az önmagukkal tuskódó párthívek, öreg már. Nagyon öreg. Kévése éve, kevés reménye van hátra.

Nem tesz az semmit! — érveltek Averescu barátai. — Massaryk 82 éves. Hindenburg 85 felé tart. Apponyi se fiatalabb, mégis egyenrangú ellenfele a nagy Titulescunak. Lloyd George is átlépte a 70-et, mégis minden pillanatban miniszterelnök lehet. A marsall sem elveszett ember tehát...

Ez az okoskodás kicsit megingatta a honfiai lelkiismeretet azokban, akik Gogával akartak menni. Mert, ha Averescu tényleg kormányra jöhet, akkor inkább vele tartanak. Ugyanis Goga koncentrációs kormányt akar. Tehát a miniszteri tárcáknak és a mandátumoknak csak egy részét biztosíthatja hűve számára. Ezzel szemben az öreg katonai esküdt ellensége minden koncentrációnak. Ha jön, egyedül jön. Mindent önmagának és barátainak tart fent. Még egy fia mandátumot sem ad idegennek. Mellette sokkal több esélye van az embernek kis sült pecsenyére, mint Goga mellett.

Ezzel szemben erősen rontja a kilátásokat, hogy Averescu rosszba van az uralkodóval. Míg a király megenyhül iránta és kinevezi, addig sok víz folyolék a Dunán. Ezt már nehezen éri meg a marsall...

Miért érné meg nehezen? — vitatták Averescu hívei. — A vezér öreg ugyan, de makkegészséges. Goga pedig fiatal ugyan, de májbeteg...

Igaz, májbeteg! — vágta vissza Gogaék. — De ki látott Romániában olyan miniszterelnököt, aki nem volt rossz májja?

Erv és ellenérv akadt tehát minden oldalon. Végeredményben azonban a fiatalság mindig győzelmes és így Goga is diadalmaskodott azzal a 20 esztendő differenciával, a mely Averescuval szemben javára mutatkozik. Kettészakította a néppártot s az egyik fél élére kikiáltotta magát elnöknek.

A nép, amelynek nevét felhasználva, ezt a pártpolitikai operettet lejátszák, nyilván csodálkozva és érthetetlenül nézi a tülekedést és az ellenségeskedést. Százazrek állanak munkátlanul, millióknak bizonytalan a mindennapi kenyere, keservesen bukdácsolnak az összes társadalmi osztályok, minden határszélén épülnek az erősségek, az egész ország élte egy nagy kérdőjel, egy messzehangzó, fájdalmas kiáltás és a dolgok e szomorú állapotában a belpolitika egyetlen lényeges eredménye, hogy Averescu és Goga szakítottak.

S egyetlen lényeges kérdése az, melyikük jut előbb a husosfazékhoz?

Vajon kik ezek az emberek, mit akarnak, miért veszekednek és miért barátkoznak, milyen jogon mondják, hogy ők a nép pártja és miért állanak az ország élén?

Valamit felelnek a kérdésekre, mert mozog a szájuk.

Magyarázkodásuk azonban gyöngye ahhoz, hogy túlhaszolja azt az orkánt, mely a nemzet egészen halk sóhajából dagad apokaliptikus viharra.

MAGYAR NYUGDIJASOK

Ma levelet kaptam özege Cz. Bálintné urólól, Zaboláról.

Remélem, hogy a miniszterelnök ur, aki eddig, — mint a keserű következmények mutatták, — oly aprólékos és tüntető gondossággal olvasta írásaimat, nem fog észrevétel nélkül elsuhanni az alábbi sorok felett sem, me-

lyeket utólagos felhatalmazás reményében a levélből ragadok ki:

„Tanár özegegye vagyok, régi magyar nyugdíjas.

Azt hiszem, felesleges lenne ecsetelni a mi tragédiánkat. Van-e az új államalakulásnak nyomorultabb és számkivetettebb rétege, mint a magyar nyugdíjasoké? Van-e kálvária, mely a miénkhez hasonlítható lenne?

El tudja-e képzelni valaki, mit jelentett részünkre a hosszú tél? Vajon hányan lehettek már öngyilkosok közülünk? Vajon a sötét Kongóban akadnak-e a miénkhez hasonló gyilkos, lelketlen, embertelen és reménytelen élet-sorsok?

Minden egzisztenciánk az a kis nyugdíj lenne. S miután éveken át feléltünk mindent, ami tartalék volt, elkótyavetyéltünk mindent, ami pedig legminimálisabb és legtermészetesebb szükségletünk volt, elérünk oda, hogy háromnegyed éve egyetlen fillért sem kaptunk.

A többit elképzelheti önmagától is, tisztelt Uram!

Bevallom, könnyen elképzelhetném, de semmi hasonlót se számaznék belőle. A sorstragédia, melyet Cz. uró oly megrázó szavakkal ecsetel, gyógyíthatatlan ragálynak látszik. Aki orvosolni akarná, maga pusztul bele.

Tegnapelőtt végighallgattam a Kamara ülését. Afölött vitáztak, hogy vajon lopott-e Boila Romulus 70 milliót, vagy sem? Szerfölött érdekes és izgató vita volt, még részemre is, pedig meg vagyok győződve arról, hogy misztifikáció az egész s Boila kezeihez nem tapad becseltlen fillér.

Egyszerre csak valaki felemelkedett a karzaton, áthajolt a párkányon és lekiabált az ülésterembe. Egyenesen a miniszterelnökhöz intézte szavait.

Persze, előrohantak a detektívek, lefogták és becipelték az áristomba. Félóra múlva pedig Jorga bejelentette, hogy nem örült, hanem nyugdíjas az illető, aki a pénzt követte. Ő már intézkedett is, hogy bocsássák szabadon és fizessék ki járandóságait.

Véres kommunista-tüntetés a budapesti Rákóczy-uton

Beverték az összes nagyobb kirakatokat és Szedlacsek delektívfelügyelőnek az állkapcsát lörték el az ifjúnokások

Budapest, március 14.

Vasárnap délután súlyos rendzavarás történt Budapest főutvonain, ahol a főváros szociáldemokrata munkássága márciusi felvonulást tartott. A kora ebédutáni órákban a szociáldemokrata munkásság a Petőfi-szobornál gyülekezett, a honnan az ünnepség után a tömeg nem a mellékutakon, hanem a Kossuth Lajos utcán és a Rákóczy-uton megkezdte az elvonulást.

Alighogy a hosszú menet kikanyarodott a Kossuth Lajos utcára,

integy kétszáz kommunista ifjúnokás támadta meg a felvonulókat.

— Le a szociáldemokratákkal... Le Weltnerrel... Éljen a proletárdiktatura! — hangzott a járdák felől.

A kommunista ifjúnokások ettől kezdve nem tágitottak a szociáldemokraták mellől, továbbkísérték őket a Rákó-

czy-utra, ahol már rendbontásra és tetlegességre is sor került.

Kövek kerültek elő a zsebekből és valószínűleg pergetőz zúdult a kirakatokra. Egymásután zúzódtak porzójává a nagyobb üzletek üvegtáblái.

Mire a rendőrség a helyszínre érkezett, a Rákóczy-ut már valószínűleg csatatérhez hasonlított. Az egyenruhák láttára a kommunista tüntetők még inkább tüzebe jöttek.

nekestek a közvetlen közelükben álló Szedlacsek Ernő detektívfelügyelőnek, akit össze-vissza vertek és állkapcsát is eltörték.

A detektívfelügyelőt súlyos állapotban vitték a Rókus-kórházba.

Megegyezést a dunai államok között!

— mondotta Ghica külügyminiszter, aki már eleve elutasítja a nagyhatalmi gyámkodást

Bukarest, március 14.

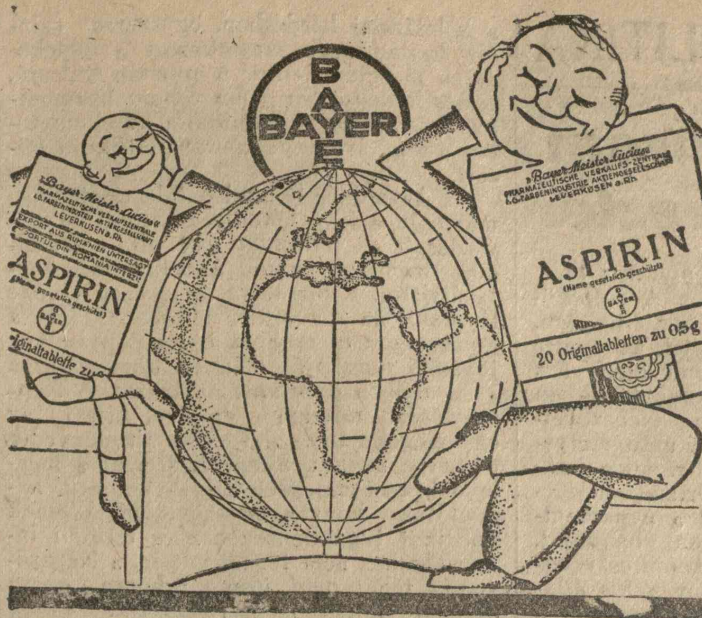
Majdnem kéthónapos külföldi tevékenysége után Ghica külügyminiszter szombaton este terjedelmes beszámolót tartott a sajtó képviselői előtt mindazokról a kimagaslóbb nemzetközi problémákról, amelyek Romániát közelebbről érdeklik. A külügyminiszter a szokásos sajtó-tea keretében ez alkalommal is a Pangal alminiszter vezetésével álló sajtó-államtitkárság helyiségeiben fogadta az újságírókat s expozéja felolvasása után egy ideig el is időzött körülükben.

A legélénkebb érdeklődést és figyelmet természetesen a külügyminiszternek a dunai államok gazdasági tömörülésére vonatkozó kijelentései kellették, mint-hogy ez a kérdés áll most az európai politika homlokterében. A genfi leszerelési értekezlet tanácskozásai kapcsán ugyanis általánossá vált a felismerés, hogy legalább a gazdasági leszerelés terén kell valamit tenni, mégpedig elsősorban Közép- és Délkelet-Európában, amely legkínosabban szenved az általános válságot. Mert az egyre élesedő gazdasági háború súlyos gazdasági és társadalmi migrációkat okoz, amelyek különösen a Duna medencéjében, amelynek államait a fejlődés szoros gazdasági függése utalta. A rendkívül kritikus helyzet sürgetően követeli annak a végzetes hibának a kiküszöbölését, amelyet a békeszerződések megalkotói elkövettek, amikor a régi monarchia politikai feldarabolása során figyelmen kívül hagyták a sorsdöntő gazdasági kényszerítőket és észszerűségeket.

Expozéjában a külügyminiszter kiemelte, hogy a többoldalú gazdasági megegyezés ügye januári prágai látogatása óta ugyiszólván állandóan foglalkoztatta a kisantant-külügyminiszterek genfi értekezleteit.

— Tudvalevő, — mondotta Ghica, — hogy ez a probléma különösen Közép-

„BAYER” dicsőleges
ASPIRIN-mestere
hatalmad' hírével
az egész világ tek-
eléd járulunk, hogy
bátat mondjunk neked,
mert megváltottad
a beteg emberiséget!

ASPIRIN tabletták reuma, nátház és fájás ellen, csak is eredeti csomagolásban, 20 és 2 tablettával.

Ebből úgy látszik, hogy a nyugdíjhoz csak egy módon lehet hozzájutni: botrányal.

Tanácsképpen azonban nem merném ezt mondani. Mert guod licet... Ha többségi nyugdíjas botrányozik, elengedik neki a cellát és kiutálják a pénzt. Viszont, ha kisebbségi nyugdíjas merészelné a parlamentet megzavarni, félő, hogy az ő számára kiutálnák a cellát s elengednék neki a nyugdíjat.

Ami indokolt is lenne. Elvégre akkor, amikor a politikus urak figyelmét 500 millió CFR-panamák és 70 millió sikkasztások kötik le, orcátlanság kell, néhány ezer lejes nyugberek miatt siránkozni...

Annyi illetet már megtanulhattak a magyar nyugdíjasok, hogy csendben haljanak éhen.

(m. i.)

Európát illetőleg sürgetően időszerű és napirenden is van. Szükségtelen újra emlékeztetnem Hantos Elemér professzor keresztes-hadjáratát és könyvét ebben a tárgyban, valamint Grätz és Friedrich kiegészítő törekvéseit és utazásait.

— A kisantant három külügyminisztere rögtön genfi találkozásai elején vizsgálat tárgyává tették ezt a kérdést, megállapítva később, hogy az angol és francia kormány állhatatos érdeklődéssel viseltettek iránta, amelyhez Olaszország is csatlakozott. Ami Romániát illeti, a maga részéről a legkedvezőbben veszt tekintetbe minden jól összeegyeztetett erőfeszítést ebben az irányban, tevékeny részt véve benne. Ez egyértelmű azzal, hogy az az emlékirat, amelyet a francia kormány nekünk átnyújtott, rokonszenves fogadtatásra talált a kisantant államainál és nem képez meglepetést.

Ezután a Tardieu-terv lényegét és jelentőségét hangsúlyozta a külügyminiszter, különösen kidomborítva arról Románia felfogását.

— Nagy vonalakban a francia kormány elképzelései szerint arról van szó, hogy helyrehozzák Közép-Európa gazdasági helyzetét, kiküszöbölve minden politikai természetű irányzatot.

Megegyezést kell keresni a dunai államok között gyakorlati alapon, mégpedig anélkül, hogy a szerződő felek valamelyike fölényt, vagy egy nagyhatalom hegemoniát szerezzen magának.

— Magától értetődően ez nem jelenti, hogy a nagyhatalmak kívül maradnának ebből a rendszerből és kiesnének a jogos és hasznos részesedésből, ha ez megfelel a többi szinten jogos érdekeknek. Egyelőre különben csak azt ismételhetem, hogy a probléma előtérben áll s megköveteli, hogy a legnagyobb fokú érdeklődést és megoldási erőfeszítést szenteljünk neki.

Beszámolója további részében Ghica rámutatott arra, hogy Románia is kíváncsian tartja a Népszövetségnek megfelelő haderővel való ellátását egyrészt tekintélyének a növelésére, másrészt az esetleges megtorlások fogantatására. Ezért Románia csatlakozott az erre vonatkozó francia javaslatához.

Végül elégtétellel állapította meg a külügyminiszter, hogy Románia helyzete érdekeinek megfelelően megértésre és értékelésre talál s hogy következőképpen úgy a jelenben, mint a jövőben fenntartások és viták nélkül támaszkodhatik barátságainak a szövetségeinek az értékre.

Ezek szerint a kisantant egyöntetűen óhajtja Közép-Európa államainak gazdasági szövetkezését, de csak azzal a feltétellel, hogy egyetlen nagyhatalom gyámkodása alatt se álljon. Ez az állásfoglalás annál is érdekesebb, mert hiszen nyilvánvaló, hogy Franciaország hegemonisztikus törekvéseinek az udvarias elhárításáról van szó. A kisantant sem kíván tehát Franciaország kommandója alatt összefogni a többi közép-európai állammal s így közreműködni abban, hogy — Anglia és Olaszország más oldalon való kártalanítása útján — kizárólagosan Páris legyen urra a Duna átszervezett medencéjében.

Mindenesetre jellegzetes, hogy most már a kisantant kezd ellenzékeskedni a francia politika elképzeléseivel szemben...

Félrevezetik Önt, ha „OLLA” helyett slány utánzatokat ajánlanak. — Utasítsa vissza s ragasszkodjék az eredeti csomagoláshoz „OLLA”-hoz.

KERESKEDELMI KÖNYVÉSZET-MÉRLEGEZÉS ÉS BARMHIV-HÁZIORIO-HUNKA-ELVEZETÉSI VALAJA
G. MIGOL AUTORIZÁLT KÖNYVELO
STR. 13 SEPTEMBRE 3

Harminchárom külgügy miniszter

Genf, március 14.

Mozgalmas napokat élünk. A Népszö-
vetség közgyűlése igen nehéz ügyben,
rendkívül kellemetlen előjelek közepette
ült össze. A közvélemény már bizonyára
nem is gondolta, hogy a habozásokban
és félmegoldásokban gazdag Népszö-
vetség tizenhárom éves múltja után erélye-
sen tegyen valamit a Távol-Keleten tom-
boló háború beszüntetése érdekében.

Soha nem felejtethetjük el a népszö-
vét-
sé-
gi közgyűlésnek izgalmas tempóját,
megrázó fejleményeit és a tragikus vélet-
lenjeit. Azt a napot, amikor a kis álla-
mok első ízben jutottak döntő szóhoz a
világparlament színe előtt. És megható
volt látni, hogy a kisállamok mennyire
felelősségük tudatára ébredtek Genfben.

Harminchárom állam felelős külgym-
nisztere lépett a szónoki emelvényre és
ezek között harminckét delegátus leszo-
gezte, hogy Japán megtörte a nemzet-
közi szerződéseit és paktumait, amikor
hadsereget küldött Mandzsuriába és flot-
tát vezényelt a kínai partokra. A Né-
pszövetség impozáns állásfoglalását a Tá-
vol-Keleten dúló háború kérdésében mé-
gis a semleges és kis országok lelkes sze-
replése érlette meg.

Egyetlen „jó szó” hangzott el a genfi
tribünről a japán katonai akció nyílt
védelmére: Politizs görög delegátus vette
védelmébe a támadó Japán eljárását.
Fejtegetései abban csúcsosodtak ki, hogy
lehetetlenség figyelmen kívül hagyni azo-
kat az előzményeket, amelyek mellett a
tulnépesedett Japán „piacot” keresett
emberfeleslege számára.

Már külsőségeiben (és a sors akarata-
ból is) megázóbb volt Titulescu és Ap-
ponyi felszólalása. Titulescu — aki ép-
pen abban a pillanatban fejtette ki Ro-
mánia állásfoglalását a mandzsuriái kér-
désben, amikor Genfben elterjedt Briand
halálhíre — a Népszövetségen ritkán hal-
lott nyíltsággal jelentette ki, hogy a
mennyiben a békeintézmény nem merite-
né ki mindazokat a lehetőségeket, ame-
lyek rendelkezésére állnak a Távol-Kele-
ten ömlő vér megállítására, úgy nem-
csak a Nemzetek Szövetsége szűnik meg
létezni, de eléggé foszlak még az is, amit
eddig teremtettek. Gyakorlati javaslattal
is igyekezett szolgálni Románia reprezen-
tánsa a súlyos probléma diplomáciai ki-
bogozását, ajánlva, hogy a Népszövetség
olyan katonai fegyverszünet megkötésére
szorítsa rá a hadviselő feleket, amelyek
mentesek minden politikai feltételtől. Ti-
tulescu szeretné, hogy a jövőben, ha elő-
fordul még hasonló konfliktus, a Népszö-
vetség igazságosan és pártatlanul siessen
segítségére a megtámadott államnak, bár-
milyen legyen is annak földrajzi hely-
zete.

Általánosan örvendetesnek fogta fel
a sajtó gróf Apponyi Albert nyílt állás-
foglalását is a távol-keleti ellenségeske-
dések megszüntetése szempontjából. Ap-
ponyi, aki a leszerelési konferencián az
egyezségokmányból kiindulva egyenlő el-
bánást követelt Magyarország és a győz-
tes államok között, ezúttal is törhetetlen
ragaszkodását fejezte ki a népszövetségi
eszméhez. Hit lobogott szíjével a magyar
fődelegátus egész lényéből, amikor meg-
okolta, miért kell lerögzíteni Magyaror-
szág álláspontját is e távol-keleti problémá-
val szemben.

Az ügyben érdektelen államok erélyes
állásfoglalása nyomán így hagytak fel a
nagy hatalmak reprezentánsai is a kulisz-
szák mögötti játékkal. S Anglia, amely
eddig teljesen passzív politikát folytatott

a keletázsiai kérdésben, egyszerre szin-
tén hajlandónak mutatkozott a cseleke-
detek mezejére lépni. A puritán külsejű,
színes kedélyű Sir John Simon harmo-
nikus felszólalásával áthidalta az ellentéte-
ket a kis és nagyalamok politikája kö-
zött.

Az Assemblée Briand halála miatt most
már csak a jövő héten rekesztheti be tár-
gyalásait és hatalmát egy általa kikül-
dött tizenharc tagból álló bizottság fog-
ja átvinni. E bizottság, amelynek elnöke
Hymans, az Assemblée elnöke, tagjai a
tanácsstagok és még öt állam képviselője,
jövendő munkáját élénken körvonalazza
a ma délben publikált határozat. A Né-
pszövetség minden erejével, kitart az
egyezségokmány tizedik és tizenegyedik
cikkelye mellett, amelyek szerint a meg-
levő békeszerződések érinthetetlenek. Ki-
mondták, hogy a népszövetségi államok
politikai függetlenségéhez és területi in-
tegritásához nem férhet kétség, a Népszö-
vetség tehát nem járulhat hozzá olyan
netalan kötéendő szerződéshez, amely
ezeknek az elveknek a megsértését jelen-
tené. Ami a békéltető eljárást illeti, a
Népszövetség az egyezségokmány 15-ik
cikkelyének harmadik és negyedik sza-
kasza alapján fog eljárni és május else-
jéig határidőt ad a két félnek a kibékü-
lésre. Mind e napig az Assemblée úgy te-
kinti magát, mintha változatlanul együtt
ülne

BUDAPEST Egy ötméteres sindarabot fektettek a sínekre mellett merényletet követtek el az Orient-Expressz ellen

Budapest, március 14.

A Konstantinápoly—Belgrád—Budapest
—Bécs-i expressz ellen Budapestnél me-
rényletet követtek el.

A közpághidnál vasárnap este nyolc-
órakor elhaladó vonat elé egy ötméter-
res, százötvenkilós sindarabot helyez-
tek keresztbe.

Az expressz mozdonya öt darabra törte
a keresztbe rakott sínt, úgy, hogy
sem a vonatnak, sem az utasoknak sem-
mi baja nem történt.

A nyomozás megindult annak megállapi-
tására, hogy a sindarab hogyan került a
pályára.

Japán állítólag beszünteti a külföldi kölcsönök fizetését Bár a hír még megerősítésre szorul, pénzügyi körökben nagy az izgalom

Tokió, március 14.

A japán minisztertanács elhatározta, hogy
március 15-től kezdődőleg beszünteti a kül-
földi kölcsönök után járó kamatok fizeté-
sét.

A minisztertanács az ország súlyos gazda-
sági helyzetével indokolja intézkedését, amely
úgy Amerikában, mint Londonban nagy iz-
galmat keltett pénzügyi körökben.

Japán nyilván nagyon sokat költött a man-
dzsuriái kalandra s ezt most külföldi hitele-
zőivel akarja megfizettetni.

Sport

Eldöntetlenül végződött a tavaszi futballderbi a magyar ligában

Budapest, március 14.

Mialatt a kulisszák mögött izgalmas
tárgyalások folynak a professzionista
labdarúgás teljes megszüntetéséről, az-
alatt a még mindig csatáros és tavaszt
megcsufoló gyepen javában folynak a
bajnoki mérkőzések. És ugylátszik a pes-
ti közönség megérezte a veszélyt, mely a
sportot fenyegeti és épen most, a válsá-
gos órában, mintegy demonstrációként,
— megtöltötte a tribünöket. A tegnapi
derbinek tizenkétezer főnyi közönsége
volt. Egy kis injekció....

Részletes telefonjelentéseink a követ-
kezők:

Hungária—Ujpest 1:1 (1:0).

A tavaszi szezonban jól induló Hungá-
ria együttesével szemben nem sikerült
győzelmet aratni az Ujpestnek. A mérkő-
zés folyamán mindkét részről szép játé-
kot produkáltak. Az első félidőben az
Ujpest többet támad, mégis balszerencse
éri. A 37-ik percben egy véletlen folytán
Szalay öngólt rug.

Az Ujpest továbbra is fölényben ma-
rad, azonban nem sikerül a félidő végéig
egyenlitenie.

Szünet után, szélről támogatva a Hun-

gária kerül fölénybe, sorsát azonban így
sem kerülheti el. A 19-ik percben vélet-
len helyzetből Jakube megszerzi az
egyenlítő gólt. 1:1.

A Hungária legjobbjai Kalmár és Ba-
rátky voltak míg az Ujpest csapatából
Borsányi és Jakube játéka tűnt ki.

Ferencváros—Kispest 2:0 (2:0).

A külföldi turára készülő Kispest csa-
patára bizelgő az eredmény, minthogy a
Ferencváros jelentős fölényben volt és a
gólarány nem fejezi ki hűen az erővi-
szonyokat. A Ferencváros csatársora teg-
nap délután gólképtelennek bizonyult.

TAR-AGENTURA

BRASS

Str. I. I. C. Bratianu (volt Kórház-u.) 49

Telefon: 2-42.

Bankbizományi iroda. Elvállalja az
összes bankműveletek közvetítését és
megbízásokat az ország összes bankjai
részére. Az összes külföldi pénznekem
különösen Pengő és Schilling legelő-
nyösebb beszerzési forrása.

KACKES
SÜTEMÉNY

KÉRJEN MINDENÜTT
VEKNI
GAGEL KENYÉR

Megfelelő ápolás hiányában
öregszünk !..

Maradjunk a Simon-crémhez hűek, hogy
fiatalok és szépek legyünk. Ezen crém megrendi-
thetetlen világsikere biztosítja a hatást.

Ez a nem zsíros és nem száraz, hanem kíván-
ság szerint nyulékony crém puhává, gyöngédé
teszi a bőrt és az arcszínnek fiatalos üdéséget
nyújt.

Simon Puder és Simon Szappan használatát
nélkülözhetetlen a siker érdekében.

CRÈME SIMON

PARIS

Az 5-ik percben Toldi fejesgólt sze-
rez. A 40-ik percben Takács beállítja a
végeredményt. Szünet után, az említe-
k miatt, nem esik újabb gól.

Bocskai—Nemzeti 3:2 (0:1).

Féldőben még győzelemre állt a Nem-
zeti, de nem tudta tartani az eredményt.
A 10-ik percben Gergely lövi a vezet-
gólt. Szünet után a következő sorrend-
ben estek a gólok: 1. percben Opatá, 2.
ikban Marosi, 19-ik percben Gergely és a
40-ik percben Mátéffy.

Budai „11” — Somogy 1:0 (1:0).

A győztes gólt a 15-ik percben Czumpi
rugta.

A III-ik kerület—Vasas mérkőzés a
nagy sár és alkalmatlan pálya miatt el-
maradt.

MISKOLC:

Attila—Sabaria 4:0 (1:0).

A jó kondícióban levő miskolci együt-
tes hatalmas gólaránnyal győzött. A 20-
ik percben Sziklai, majd szünet után a
20-ik percben Magyar, a 30-ikban Nemes
góloztak. A 40-ik percben Bán fejesgólja
fejezi be a szériát.

A stockholmi nemzet- közi birkozó verseny eredményei

Stockholm, március 14

A négy nemzeti birkozó versenyén a
következő eredmények voltak:

Svédország—Magyarország 6:1. A své-
dek nagyarányu győzelme nagy megle-
petés. Papp visszalépett a versenyzéstől
betegsége miatt. A magyarok közül
egyedül Zombori nyert, a kisközépsúly-
ban. Három perc alatt tussolta Lindbloomot.

Magyarország—Németország 4:3.

Svédország—Esztország 6:1. A svédek
főlényesen nyertek.

REUMA.
ÉRELMESEDÉS.

AKNÉ, HERPESZ, EGZEMA
PSZORIAZISZ, ERITEM

Az artritikus sorsa

Köszvény, reuma, borbajok, görcsér, fábita,
enyves tályog, ime néhány baj, amely a huy-
sával megmérgezett vérű artritikus életét veszé-
lyeztetik. Az artritikus nő még többet szenved
mégnyuladásától; alsótesti zavaroktól, melyek
fájdalmasabbak.

De ma ismerjük az érelmeszesedés specifikus
gyógyszerét.

Hosszu éveken át folytatott kísérletezés er-
edménye a RICHELET VERFELFRISSTO (DEPU-
TATIF RICHELET), amely elpárologtatja, felos-
latja; megvékonyítja a vért, megerősíti a szerve-
tet és új egészséget ad a sokat szenvedett
etegnek, aki már feladta a gyógyulás reményét.

A RICHELET VERFELFRISSTO (DEPURATIF
ICHELET) ma a meggyógyult betegek ezrel-
tál ajánlatik, akik nem felejtik el halakifeje-
süket.

Ez a szer gyökeresen gyógyítja az artritizmus
minden megnyilvánulását, tekintet nélkül annak
égi voltára.

Minden átvétel után a RICHELET VERFELFRISSTO mellékelt
Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Labor-
oires L. RICHELET din Sedan, 6. Rue Belfort, Rayon
franciaországi, Romániai vezérképviselet: Jules
Brest, 4. Strada Pinar Mos.

Das
Siebenbürgisch-Deutsche
Tageblatt
in Hermannstadt
(Gründungsjahr 1874)
ist die politische führende
Stimme der deutschen
Volksgemeinschaft in
Rumänien. Das beste
Nachrichtenblatt und
das werbetätigste
Anzeigenorgan.

Zuschriften wegen Bezug und Anzeigen-
veröffentlichung sind zu richten an:

Verwaltung
des Siebenbürg.-Deutschen Tageblattes
Hermannstadt-Sibiu (Rumänien)
Königin Mariastrasse 26.

MIT TARTALMAZ:

„A mezőgazdasági termelés organizálása és védelme” című új törvénytervezet

Jonescu Sisești földművelésügyi miniszter új alapokra fekteti a mezőgazdasági termelést

Arad, március 15.

Végre egy törvényjavaslat, amelyet nem a politika szült.

A törvénytervezet Jonescu Sisești földművelésügyi miniszter műve, közelmúltban készült el, jelenleg a szakemberek egész sorozata tanulmányozza, hogy a miniszter kívánságára megtegye rá a maga észrevételeit és e hó 15-én már a parlament elé kerül. A törvénytervezetnek „A mezőgazdasági termelés organizálása és védelme” címet adta a miniszter.

Alföldy Pálnak, az Aradmegyei Gazdasági Egyesület igazgatójának, az országos érdekeségű törvénytervezet több száz írógépelt oldalt tartalmazó hatalmas elaborátuma. A földművelésügyi miniszter azzal a kívánsággal küldte meg címére a tekintélyes csomagot, hogy azt sürgősen tanulmányozza át és véleményét a legrövidebb időn belül juttassa el a földművelésügyi minisztériumba. Értesítésünk szerint az erdélyi mezőgazdasági élet több más kisebbségi kiváltsága is részesült abban a kitüntetésben, amivel Alföldy Pált megtisztelte a miniszter.

Alföldy Pál két hét óta egyebet sem tesz, mint a törvénytervezet hatalmas elaborátumát tanulmányozza. Csak a legnagyobb elragadtatás hangján tud beszélni a tervezet újításairól, amelyek új alapokra fogják fektetni Románia egész mezőgazdasági életét. Alábbiakban Alföldy Pál információi alapján fogjuk ismertetni a törvénytervezetet.

MIT TARTALMAZ AZ ÚJ MEZŐGAZDASÁGI TÖRVÉNYTERVEZETE?

— A törvénytervezet, — mondta Alföldy Pál, — felöleli a mezei és kerti gazdálkodás egész területét, a termelést és az értékesítést egyaránt és sok tekintetben igen szerencsésen nyúl hozzá olyan kérdésekhez, amelyek ezideig teljesen rendezetlenek voltak. Foglalkozik többek között a talajművelésnek modern alapokra való fektetésével, a növényneveléssel, amelyet állami felügyelet, ellenőrzés és támogatás alá helyez. A hazai szőlőtermelés számára nagyvonalú programot alkotott és ugyanezt teszi a gyümölcstermeléssel is. Megindítja a harcot a növényi betegségek és élősködők leküzdése érdekében és országos jellegű védelmet épít ki az állatbetegségek ellen is. Mezőrendőri törvényt is tartalmaz, megalakítja a mezőrendőri testületet rendszeren dotált állásokkal és gondot visel a falvak szépítésére is. Szenzációja a törvénytervezetnek, hogy állami ellenőrzés alá helyezi a mezőgazdasági gép- és gépjárműkereskedelmet és a vetőmagkereskedelmet.

A törvénytervezet egyes fejezeteinek részleteiről Alföldy Pál a következőket mondta:

„A MEZŐGAZDASÁGOT A HÁBORU UTÁNI TIZ ESZTENDŐ FOLYAMÁN ELYNOMTAK ROMÁNIÁBAN.

— A bevezető általános részben leíró kritikát tartalmaz a tervezet a régi korányok mezőgazdasági politikájáról. Csak az ipar élvezett a múltban állami támogatást, — állapítja meg Jonescu Sisești. — A mezőgazdaságot a háboru utáni tíz esztendő folyamán elnyomták Romániában. Meggátolták a román mezőgazdaságot abban, hogy a háboru után kivegye a maga részét az Európában fennálló hiányok pótlásában. Az exportot tiltó rendeletek egész sorozatával favorizálták, hogy minél nagyobb

mennyiségű termény legyen az országban felhalmozva és a belföldi óriási terményfelesleg mesterségesen lenyomja az élelmiszer-árakat a városi lakosság számára. Amikor mégis engedélyezték az exportot, abban a téves hitben tették, hogy a világ minden áron meg fogja vásárolni a romániai terményeket. Nem számoltak azzal, hogy a nyugati államok évről-évre csodálatos eredményeket értek el a mezőgazdaság terén, nem számoltak a nagy nemzetközi konkurrenciával és elmulasztották idejében megkötni a megfelelő kereskedelmi szerződéseket. Ez idézte elő a mai kritikus helyzetet.

— A mezőgazdasági termékek elhelyezése — állapítja meg a tervezet bevezető részében Jonescu Sisești — mindinkább nehezebbé válik, a külföldön megajánlott árak állandóan csökkennek, ezért min-

dent meg kell tennünk, hogy egyrészt a külföldi piac, másrészt a jobbminőségű termények termelésének megszervezése által fogjunk hozzá a hatalmas konkurrencia legyőzéséhez.

EGYSÉGES SZANTÁS, VETÉS, ARATÁS, SZÜRET

— Jonescu-Sisești törvénye nem a minisztériumot, hanem a tudományos kutatás intézményeit tekinti a romániai mezőgazdasági élet legfelsőbb organumának. Igen nagy szerepet biztosít a volt gazdasági felügyelőségeknek e törvény szerinti fogalmazásban a „megyei mezőgazdasági szolgálat”-nak (Serviciul Județean Agricol) és a bukaresti mezőgazdasági kutató intézetnek (Cercetare Agricole), mely utóbbit három évvel ezelőtt Jonescu-Sisești hozta külön törvénnyel életre és amely most jut első ízben szóhoz.

Némény Gábor.

Felére esett a román fatermelés

A szovjet 1931-ben 4 és fél millió köbméter fát exportált — Több mint 40 százalékkal estek a nemzetközi árak

Bukarest, március 14

Megirtuk már, hogy a belföldi puhafatermelők termelési és eladási kartellbe tömörültek, hogy a belföldi nagy árversenyt kiküszöböljék és, hogy a termelést a fogyasztási szükségleteknek megfelelően szabályozzák. A belföldi kartell egyezményhez, amint értesülünk, a termelőknek majdnem 90 százaléka csatlakozott, míg a már tavaly létesített exportkartellnek csak a nagy fatermelők a tagjai.

A fa nemzetközi világkrisise egyébként, ahelyett, hogy enyhülne, egyre nagyobb arányokat ölt. Az utóbbi, normális évek áralakulásához viszonyítva,

a faárak 40—45 százalékkal estek a nemzetközi forgalomban, de ennél is nagyobb arányban romlott a fogyasztás.

A faexport elé egyre nagyobb akadályok tornyosulnak, mert ma már a legtöbb importra szoruló ország kontingentália a bevihető fa mennyiségét, vagy pedig de-

vizamegkorlátozásokkal nehezíti meg a külföldi fa behozatalát és értékesítését.

Az európai nagyobb fafogyasztó államokban, mint például

Angliában, Olaszországban és Franciaországban az orosz-verseny nyomja ki a román, jugoszláv, lengyel, csehszlovák fát a piacról.

Jellemző az orosz fa előretörésére, hogy egy nemzetközi kimutatás szerint a szovjet 1931-ben nem kevesebb, mint 4,5 millió köbméter fát exportált és helyezte el a keleti és nyugati fapiacokon. Az erről kiadott legutóbbi lengyel-exportkartell jelentés nyíltan beismeri, hogy az orosz versennyel szemben tehetetlen volt és, hogy a kartell súlyos veszteséggel volt kénytelen multévi működését zárni.

Jugoszlávia, a kiviteli nehézségek miatt, az erősen faszorított kivitel ellenére 30 százalékkal redukálta multévben fatermelését. A román fatermelés csökkenése, hozzávetőleges számítás szerint, ennél is nagyobbarányú volt és megközelítette az 50 százalékot.

A román deviza-kiegyenlítő hivatal felállítását után:

Megszűnt a fakivitel a magyar, az állatkivitel az osztrák piacra

A fa és állatexportőrök bejelentették, hogy a két piacra addig nem szállíthatnak, míg a devizaklíring egyezményt a két országgal a kormány meg nem köti — Nem jön be a román piacra a magyar és osztrák áru

Bukarest, március 14.

Pontosan egy héttel ezelőtt léptette életbe a kormány a devizakompensációs hivatalról szóló törvény rendelkezéseit s ennek már is súlyos visszahatása van.

A tüzfűexportőrök és az állatexportőrök bejelentették a kormánynak, hogy a Magyarországgal és Ausztriával szemben életbe léptetett klíringrendszer miatt, egyetlen vagon árut sem tudnak erre a két fontos exportpiacra vinni

és, hogy a fa, valamint az élőállatkivitel a két piacra mindaddig szünetelteni kénytelenek, míg a klíringre vonatkozó

kölcsönös megállapodás Románia és Magyarország, illetve Románia és Ausztria között létre nem jön.

E két fontos kiviteli cikkünkre súlyos csapást mértek azok a megszorítások, amelyeket a deviza-kiegyenlítő hivatal felállításával léptetett életbe a kormány a magyar és osztrák cikkek behozatalából származó fizetéseket illetően. Ezek a megszorítások tudvalevőleg kétirányúak: hogy csak a kompensációs hivatalon keresztül lehet a fizetéseket teljesíteni és, hogy kb. 30 százalékkal magasabb árfolyamon, vagyis a hivatal által megállapított kurzuson lehet csak a behozott

Szállítunk a legjobb minőségben:

Szőlőoltványokat, amerikai
alanyvesszőket, gyümölcs- és
diszákát, rózskákat, vadoncokat stb.

— Az új törvény szerint a helyi agrár-bizottságok jelölik majd meg az időpontot, amikor az egyes községek határaitban kötelezőleg megkezdendő a szántás, vetés, aratás, kukorica-törés, szüret stb., mert csak bizonyos tudományos szempontoknak egész mezőgazdasági életünkben való keresztül vitele jelent előrehaladást a többtermelés felé.

— Egész sorozat minden földművelőre kötelező szakszerű intézkedést tartalmaz az új törvénytervezet, amely első sorban a gazdálkodásra akarja megtanítani sok tekintetben elmaradott hazai gazdaközösségünket.

— Ilyen minden gazdára kötelező intézkedése a törvénynek a földtulajdonoknak látható és tartós határjelekkel való meghatározása, mossaigainak kötelező kihasználása, a talaj előírás szerinti megforgatása, a társzi vetések részére összeállított elkészítendő ugarok egységes elvek szerinti kötelező kezelése, a vetőmagvak előírásosan való kötelező kezelése és a gombáktól való mentesítése, egységes küzdelem az egész országban a kártékony gombák, a gazok, az aranka, a káros rovarok és madarak, stb. ellen. A termés szedését és a trágyázást a törvény szerint a jövőben az ország minden kisgazdája is azoknak az elveknek alapján lesz köteles végezni, a hogyan az ma a racionális gazdaságokban történik.

— A fenti elveket természetesen nem márról-holnapra akarja megvalósítani az új törvény, amely ebben az esetben nem büntetésekkel, hanem jutalmakkal erősíteni a maga hatályát.

magyar és osztrák cikkek ellenértékét kifizetni.

A kétirányú megszorítás azzal a következménnyel járt, hogy

a magyar és osztrák cikkek behozatala a román piacra, megállott.

Ezzel különben számolni lehetett, mert a mai meglehetősen kiéleződött árversenyben, nincs az a cikk, mely egy harmadszázalékos árkülönbözetet kibírna, másrészt viszont a magyar és osztrák áruk importőrjei a hivatalos és nem hivatalos devizaárfolyam 30 százalékos különbségét saját zsebükből nem fizethetik.

Minthogy az osztrák és a magyar cikkek behozatala a román piacra megszűnt, teljesen megszűnt az a lehetőség is, hogy azok a román exportőrök, akik a magyar és osztrák piacokra szállítanak, követeléseiket valamilyen úton megkaphassák.

Mert a helyzet eddig az volt, hogy ha rendes úton nem is kaphatták meg minden követelésüket a román exportőrök, barátságos magánmegyezéssel kompenzálták maguk között a behozatalból és kivitelből keletkezett követeléseket. Így ha akadályokkal is, valahogy azért csak folyt az export, de minthogy megszűnt az osztrák és magyar áruk behozatala a román piacra, lehetetlenné vált a román exportálás is erre a két piacra!

Ugy a tüzfűszok, mint az állatexportőrök azt kéri a kormánytól, hogy vagy erőszakolja ki, még áldozatok árán is, a két országgal a klíringegyezményt, vagy pedig enyhítsen a kompensációra vonatkozó rendelkezések szigorán, mert különben a már amúgyis nehezen küzdő román kivitel elveszti két közeli fontos piacát.

A legfőbb gazdasági bizottság egyébként tegnap ülést tartott, amelyen Christu kormánymegbízott beszámolt az Ausztriával folytatott kereskedelmi és a klíringegyezményre vonatkozó tárgyalásokról. A jelentés alapján a kormány utasította Cezar Popescu államtitkár, a ki Bécsben tartózkodik, hogy a román-osztrák klíringre vonatkozó tárgyalásokat folytassa tovább és, hasson oda, hogy a március 31-én lejáró állapotbeviteli egyezményt Ausztria változtatás nélkül hosszabbítsa meg.

— ELŐFIZETŐINK kísérjük figyelemmel a címkejükön feltüntetett lejárattal. A lap zavartalan expedíálása érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címke.

B. L. a OLDAL

MÁRCIUS 16.

Iskolák Egyesületek

A BUKARESTI REFORMATUS ELEMÍ ISKOLA MEGKAPTA A NYILVÁNOSSÁGI JOGOT. Bukarestből jelentik: A bukaresti magyarság egyetlen iskolája, mely már évekkel ezelőtt kérvényezte a közoktatásiügyi minisztériumban nyilvánossági jogának elismerését, most végre nyilvánossági joghoz jutott. A Consiliul Permanent döntése alapján a közoktatásiügyi minisztérium a napokban állítja ki a nyilvánossági jog elismeréséről szóló okiratot.

A BUKARESTBEN ÉLŐ ERDÉLYI ZSIDÓ IFJUSÁG folyó hó 26-án, szombaton este 9 órai kezdettel nagy purimi álarcos táncmulatságot rendez a Str. Lipsani-on levő Roxy-mozgó felső helyiségeiben. A rendezőség máris lázas odaadással és körültekintéssel végzi az előkészítés munkáját s a jelekből ítélve, az erdélyi zsidó ifjúság purimi álarcos-bálja kétségtelenül kiemelkedő társadalmi eseménye lesz a bukaresti magyar zsidóság életének. A mulatság tisztá jövedelmét különben egészében jótékony célra fordítják s ez a körülmény is minden bizonnyal összehozza a bálón az Erdélyből Bukarestbe származott zsidóság színe-javát.

AZ „ERDÉLYI KISKERESKEDŐK SZÖVETSÉGE” által március hó huszadikára tervezett kongresszust, a cukorárak kérdésében folyamatban levő tárgyalások miatt, későbbi időre halasztották el.

A BRASSÓI ÖNKENTES TÜZOLTÓ-EGYESÜLET mult szombaton este tartotta meg közgyűlését, Stotz Antal parancsnok elnökölte alatt, a tüzoltó laktanya nagyertermében. A parancsnok megnyitó beszéde után Lutz Ernő indítványára, hódoló táviratot küldtek Károly királynak, aki az egyesület védnöke. A napirend tárgyalása előtt Lutz Ernő kegyeletos szavakkal emlékezett meg az egyesület elhalt tagjairól, mire a közgyűlés tagjai felállással adtak kifejezést elhalt bajtársaik iránti emlékünek. A mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és tudomásul vétele után, egyhangulag fogadta el a közgyűlés az 1931. évi titkári jelentést, a Muntean által előterjesztett pénztári jelentést és az 1932. évi költségvetést. A választásokra kerülve a sor, Tittes Pál tiszteletbeli főparancsnok meglepő szavakkal ajánlotta Stotz Antal eddigi parancsnoknak újbóli megválasztását. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel járult hozzá az indítványhoz és Stotz Antalt újból parancsnokká választotta. A szakaszparancsnokok választásának eredménye a következő: Gusbeth András (Óbrassó), Ursica János (Bolgárszeg), Cimpoaca István (Dereștye) és Somogyi Gyula (Belváros). Főtitkárrá Lutz Ernőt, pénztárossá Schiel Walde-mart, főszertárnokká Klöck Györgyöt, főorvossá dr. Szabó Zoltánt és jogtanácsossá dr. Hozán Jánost választották meg. Határozatot hozott továbbá a közgyűlés a vármegyei tüzoltószövetségbe való feltételes belépésre és az állandó tüzorság felállítására vonatkozólag.

— ELŐADÁS SÉVIGNÉ ASSZONYRÓL. A brassói francia kör e hó 17-én, csütörtökön este 8 órakor a Saguna-gimnázium dísztermében francia estét rendez. Bartherotte, a francia tanárok romániai missziójának tagja tart előadást Madame de Sévigné-ről, a XIV. Lajos ragyogó korának híres asszonyáról, aki az irodalomban pompás leveleivel szerzett maradandó nevet. Beléptidj nincs.

— A BRASSÓI MÜKEDVELŐK FIGYEL-MÉBE. A Kolozsváron székelő Színházi Inspektorátus ismételtén felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy műkedvelői előadást csak azon esetben tarthatnak, ha arra engedélyt az előadás időpontja előtt legalább két héttel kérnek. A kérvényeket a brassói rendőrségre adják be, egyben mellékelik a darab szövegkönyvét is. A rendőrség juttatja el ezt Kolozsvárra az inspektorátusnak, amely az engedélyt megadja.

Magyar Falu-Est Brassóban

Brassó, március 14.

A Brassói Székely Társaság 32 évvel ezelőtt, mikor megkezdette működését, nemes célokat tűzött maga elé. Vállalkozott arra, hogy bekapogtasson a szerény falusi hajlékok ajtaján és kézenfogva a város életzajlásába vezesse azokat a falusi gyermekeket, akiknek megélhetését és jövőjét az ősi föld már nem tudja biztosítani, vagy, akik rátermettségükkel alkalmasoknak mutatkoznak arra, hogy az ipari pályán érvényesüljenek. Vállalkozott arra, hogy a falu friss vérkeringését beleoltsa a városba, a falu fiait ipari pályán helyezze el, ott gondozza, istápolja, nevelje és így fajúnk és országunk részére érdemes és értékes, képzett és művelt iparosozottá te-remtsen. Emberbaráti és kulturumunkára köte-leztet el magát és a társaság és 32 éven át be-születtel teljesítette is önként vállalt felada-tait. A 32 évvel ezelőtt megkezdett és azóta szakadatlanul folyó, elismeréstparancsoló munkába, mint egyik láncszem a másikba, fonódott bele a Székely Társaság legújabb

munkaprogramja, mely a falu kulturájá-nak a várossal leendő megismertetését és en-nel a kulturának fejlesztését kívánja szol-gálni. Alkalmat és módot kíván nyújtani a Székely Társaság arra, hogy a falu népe a maga leki és művelődésbeli fejlettségéről ta-nuságot tegyen a város fokozottabb igényi közönsége előtt; buzdítani, serkenteni akarja a föld acéloszmu gyermekeit, hogy a szelle-mi munka mezején is szántanak és vessenek, hogy így népünk legszelebb rétegei is osztá-lyosai lehessenek a megőrzött és a fejlődés szelebb medrébe terelt kultúra áldásainak.

Ennek az új elindulásnak első állomása volt a vasárnapi est, mikor a Brassói Székely Társaság az Iparegylet nagyertermében meg-tartotta első Magyar Falu-Est-jét.

A mindvégig élvezetes műsort Szele Béla dr., a Brassói Székely Társaság elnöke vezet-te be beszédével, amelyben körvonalazta a Társaság célkitűzéseit és kérte a falu és vá-roslakosságát, hogy egyesüljenek az egymást gyámolító kulturumukban. — Ugy gondol-kozzunk, — mondotta többek között, — hogy, bár ezer sebből vérünk, nem sirnunk és pa-naszkodunk kell, hanem dolgozunk. Az élet nehéz robotja mellett tanulunk és taní-tanunk kell, mert a kultúra páncélja megvéd mindenféle megpróbáltatással szemben és a végzet dögmadara nem marja bele hullatépő karmait annak a népnek testébe, mely meg-őrzi és fejleszti kulturáját. A balsors keresz-tje alatt roskadozó magyar nép élni akarásá-nak és élnitudásának örök időkre szóló alap-jai kristályosodnak ki és tömörülnek meg-dönthetetlen szirtekké, bevehetetlen bástyák-ká, a magyar falu és a város magyar népé-nek kulturölelkezéséből.

Az elnöki megnyitó után Schmidt Károly, krizbai kisgazda lépett a dobogóra és talpra-esett beszéddel konferálta be az est műsorát, köszöntet talmácsolva a Székely Társasággal szemben, mely alkalmat nyújtott arra, hogy a falu és a város találkozzanak. Majd József Domokos jelentette be, hogy a délután folya-mán Bukarestből érkezett rendelkezés engedé-lyezte az estély programját, a Nikodémusz Károly, brassói ág. ev. főesperes „Politikus csizmadiá” című egyfelvonásos vígjátékának

kívételével, mely így a műsorról lamarad.

A műsor a közönség állandó tetszésnyilvá-nítása mellett zajlott le. A Krizbai Ev. Da-lárda három énekszámát, melyeket Domokos Gyula kisgazda tanított be és vezényelt, sürü tapsokkal köszönte meg a közönség. „A cég arája” és a „Szerelmes levél” című egyfelvo-násos vígjátékoakt is nagy tetszéssel fogadta a közönség. És a szereplők rá is szolgáltak ar-ra, hogy elismerés kísérje munkájukat, mert Benedek Árpád, Domokos Gyula, Vai József, Benedek M-né, N. Ilyés Ilona, Jakab József, T. Sala Ilona, Veres Ilona, D. Sala Mária és Veres Árpád egyaránt kitünő műkedvelők-nek bizonyultak. A legnagyobb elismerés két-ségkívül a betanítás és rendezés nehéz mun-káját végző Sexty Kálmán ev. lelkész és ne-jét illeik, akik évek óta tartó önzetlen mun-kával nevelik Krizba népét a szépre és jóra, s akiknek keze alatt jelentős fejlődéssel emel-kedik ki a falu népe a többi falvak sorá-ból.

Értékes száma volt a műsornak Barcsa Já-nosné szép szavalata, mely a magyar falvak ifjúságát a kulturumukra serkentette.

A minden tekintetben fényesen sikerült es-télyt kedélyes társasvacsora fejezte be, me-lyen a derék krizbaiak és a vendéglátó bras-sóiak kellemesen elszórakoztak.

A vasárnap esti siker buzdította a Székely Társaságot a munka folytatására, mert a ki-tűzött cél nemes és az elérendő eredmény je-lentős népiinkre nézve.

Szerkesztői üzenetek

Fiatallány. Édes atyját pár hónappal ezelőtt a vonat elgázolta s kifosztva, hol-tan találták meg az állomás közelében. A vizsgálat holtpontra jutott, még a ha-lotti bizonyítványt sem kapták meg, a betegségfelelőző is csak a temetés költségét fizette. On fiatallány, beteg anyjával és két kiskorú testvérrel nyomorog, s var-rásával ép annyit keres, hogy éhen nem halmak. Mitevé legyen, kérde tőlünk?

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznapi: egy szó 6. vastag betűből 12 lej. Vasárnap 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hir-de tés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25%o engedmény. Állást keresőknek 25%o kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Csontkemény szappant

vásárolhat nálunk állandóan, szigorúan gyári árban! Kereskedőknek gyári engross árak.

N. & A. BINDER
szappan- és illatszerek szaküzlete
Brassó, Kapu-utca 48.

Megvételre kerestetik jó karban levő keveset használt rövid kereszthúros zongora. Ajánlatokat árumegjelöléssel „500” jellegre a brassói kiadó-ba. 17135.

Kiárusítjuk

alkalmi áron hálózati és telepes rádió gépeinket és rádió alkatrészeinket.
SPLENDOR
BRASSÓ. KUT-UTCA 44

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdávalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyaror-szágra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420 fél-évre 820, évente 1600 lej — Egyes szám ára 5 lej; Magyarországon 20 fillér.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegye részére: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza).

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dés: Str. S. Barna-tu 10. (Oszán Kálmán). — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). **Torda-Aranyos, Marostorda- és Kisküküllőmegyék** kerületi megbízott (Bernát Ernő) Tg-Mureș, Str. Câmpului 8. — **Marosvásárhely:** (Benjamin Árpád), Piața Regele Ferdinand 53. **Nagyseben:** Str. Turnului 13. (Szigetváry László). — **Szatmár:** Csokonai-utca 10. (Várad József). — **Udvarhelymegye és Székelyudvarhely:** Orbán Balázs-utca 31. (Varró Elek). — **Szilágysomlyó:** (Helperin Ernő). — **Temes-, Arad- és Krassószörényvármegyék** (Némegy Gábor) Temesvár, IV. Bem-utca 31. — **Torda:** Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József).

Központi szervezők pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózsa. **HIRDETÉSEKET** felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hir-detőiroda. Részletes tárfakkal készítsák az érkezőket.

A legértékesebb és legfinomabb CERNAHARISNYA-KAT. KIRÁNDULÓ GYAP-JUSTUCNIKAT, GYERMEK-HARISNYÁKAT készítek, vastag harisnyák fejletését vállalom. Brassó, Str. Dr. Ba-beș 6., földszint. Új kórházzal szemben. 17115.

Brassó Alsó-Bolonyában EGY JOFORGALMU SA-ROK HÁZ, korsma és sza-tocsiúzt eladó vagy bérbe-adó. Bővebbet Hosszu-utca 7 sz. alatt az irodában. 17191.

Elhasznált BOROTVAPEN-GÉBŐL 2 lejért újat csinál-ok. Gyűjtőhely: Binder szap-panüzlet, Brașov, Kapu-utca 48. 17131.

Könyvek

Petőfi összes költeményei egész vászonkötésben 65 lej. utánvétellel 85 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályá-ban.

A HAZICUKRASZAT KEZI-KÖNYVE, Krbe-ké kitünő munkája alapján a legegyszer-űbb és a legkülönlegesebb tésztaikat mindenki házilag ké-szítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedannyi költséggel. Ara kemény felvászonkötésben 50 lej.

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nél-külözhető. Ara kötve 130 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában 14048

NYIL-regények, minden szám egy teljes regényt tartal-maz. Ara számonként csak 5 lej, eddig 20 különféle szám je-lent meg. Keresse fel könyv-osztályunkat, ahol 5, 10, 14 és 20 lejért már igen jó könyveket vásárolhat. (Kapu-utca 56 — 58. az udvarban.)

Dr. Dávid György
Román nyelvian
és
Gyakorló könyv

legalkalmasabb a román nyelvnek ma-gánuton.

tanító nélkül

való elsajátítására. A 200 oldalas könyv ára portómentesen fűzve 80 lej, kötve 100 lej.

Megrendelhető a
BRASSÓI LAPOK
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Rossz időben való hosszas kinttartózkodás után azonnali jóérzést bizs-títhatunk magunknak

Esős napok, nedves ruha, nedves cipő, meg-annyi veszély. Meghűlés, vértelenség, rheuma, ischias. Mindenünk fáj, mellünk elszorul, ful-dokunk. Enyhítsük hamar ezt a rosz érzést. Kenjünk mellünkre Sloan's Liniment-et. Melegít, mint a napsugár, oldja a congestiót, megszűn-teti a fájdalmat.

Egy üveg ára 75 Lei.

SLOAN'S LINIMENT
megöli a fájdalmat

Bizony nehéz és szomorú helyzet. De csodálkozunk, hogy rögtön nem indítot-tak kártérítési keresetet a CFR. ellen. Van még jólelkű ügyvéd, aki utólagos honorárium fejében díjmentesen elvál-lalja az ügyet. Ezt ajánljuk. S alkalmi segítségért forduljanak felekezetiük jób módú köreikhez.

Üzemi alkalmazottak, Nagypárad. A Bras-só városi alkalmazottaknak 1925ig, amikor az új nyugdíjörvény életbelépett, volt nyugdíj-intézetük, de azóta megszűnt, s ők is az ál-lampénztárból kapják a nyugdíjukat.

K. D. Hivatalosan nem szabad, mint kár-tyát sem. — Ha testileg alkalmas, s az az ezredparancsnokság, amelyhez ez ügyben fo-lyamodik, elfogadja. — Arról a bécsi rádió-hírről nincs tudomásunk. Ebben a formában azonban biztosan nem történt közlés, legfel-jebb a Tardieu-féle tervezet következtéseiről szólhattak, valamely lapszemle alapján.

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy a mind-nyájunk által nagyon szere-tett jó léri. testvér. sógor, nagybácsi és rokon

HERZUM FERENC

életének 68-ik évében f. hó 13-án d. u. 2 órakor hosz-sza szenvedés után vissza adta lelkét az Urnak

Felejtethetetlen halottunk hült tetemét f. hó 15-én d. u. 3 órakor fogjuk a persányi temetőben levő családi sírboltba a római katolikus egyház szertar-tása szerint örök nyuga-lomra helyezni.

A jó Isten irgalma adjon örök nyugalommal a drága halottnak!

Persány 1932 márc. 14.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Eladó,

vagy bérbeadó elutazás miatt elsőrangú, jól bevezetett uri **PEN-ZIÓ**, Bukarest központján, elő-nyös feltételek mellett. — Aján-latok „Jövedelmező” jellegre a bukaresti kiadóhivatalba

Olcsó egyéni utazás Budapestre és vissza

Összesen Lei 1425.—

„HERMES”

menetjegyiroda és pénzváltó üzlet
BRASSÓ, KOLOSTOR-U. 3.